Ibikus nyerte a Király-dijat"

Budapest, 1930 május 12

Reggeli Ujság

Hétfő, II. évfolyam 21. szám

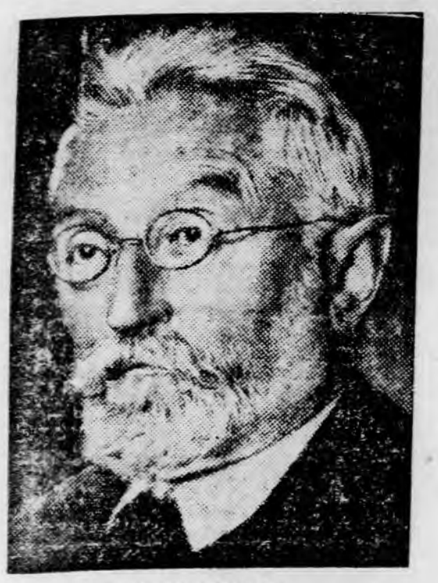

UNAMUNO,
a spanyol köztársasági mozgalom vezére

RETHBERG ELISABETH,
az adósságai miatt Drezdában letartóztatott operaénekesnő.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
V., Lipót-körút 5. Vasárnap d. u. és éjjel: V., Vilmos császár-út 34

Ára 20 fillér

Telefon: 296-99 és 125-10
Telefon vasárnap délután és éjjel: 229-31 és 253-09

5:0

Május 11: a magyar sport fekete vasárnapja

Megsemmisitő vereséget mértek az olaszok a magyarokra a kormányzó, József királyi herceg, Bethlen és négy miniszter jelenlétében az Európa Kupa döntőben

Negyvenezer ember asszisztált a gyászos szereplésnél

Az európai kupa döntő mérkőzésével, mely tegnap, május tizenegyedikén, vasárnap délután öt órakor dőlt el a Ferencváros üllőiuti futballpályáján, hetek óta foglalkoztak nemcsak a magyar és az olasz lapok, hanem az egész európai sajtó. És valóban:

ez a meccs jelentőségében tulszárnyalta bármelyik mérkőzést, amelyet a magyar csapat harmincéves sportkarrierje alatt lebonyolitott.

Hetek óta arattak az azsiotőrök, mert a jegyek már másfél hónappal ezelőtt elkeltek és a zugárusi forgalomban egy-egy futballjegy ára tiz-tizenötszörösre emelkedett. Szombatról vasárnapra virradó éjszaka az egyik Erzsébet-körúti kávéházban, ahol kisebb futballbörze volt, száz-százhusz és százötven pengőt adtak páholyjegyekért.

Egész Budapest lázasan készülődött a mérkőzésre.

A szállodákból már ép távozóban voltak az árumintavásár vendégei, amikor a szobákat sokszorosan tuljegyezték a külföldről érkező futbaliátogatók. Valamennyi fővárosi hotel zsufolva van, mert nemcsak olaszok érkeztek, hanem osztrákok és csehek is és rengetegen az utódállamokból, kivéve Jugoszláviát, ahol a hatóságok ezuttal megnehezitették az utlevelek kiszolgáltatását.

Az olaszoknál, meccs előtt

Az Astoria-szálló félemeleti társalgója. Kis asztalok körül üldögélnek az olaszok. Nézik a hallban hullámzó közönséget, amely kiváncsiskodókból, sportrajongókból, autogramkérőkből tevődik össze. Meccs előtti izgatott hangulat. Találgatások, viták. Fenn, a társalgóban gyorsan pattogó, lüktető ritmusu olasz szavak muzsikája, vidám arcok, nevetgélés, évődés, élénk gesztusok, zsibongás. Nem férnek a bőrükbe; nem szabad elmenniök, csak délelőtt voltak a vizipóló-mérkőzésen, azóta itthon vannak, este sem mennek sehova. Ki kell pihenniök az ut fáradalmait, hogy másnap jó kondicióban, friss erőben léphessenek a 40.000 főnyi nézőközönség elé. Zajosan pihennek, az immár többizben megénekelt, igazi olasz temperamentumra jellemző módon. Olykor koppan valami egyik-másikuk fején, gallérján, *orrán:* láthatatlan kezekből apró, fekete golyók lövellnek minden irányba és minden percben. A jámbor és ildomos kifejezésü arcokon végignézve, nehéz lenne megállapitani, ki a tettes; annyi bizonyos, hogy néhányszor sikerült eltalálnia a sajtó érdemes képviselőjét is.

Általában, a társalgóterem olyan képet nyujt, mint az Osztály tizpercben. A jó tanulók, mint Balloncieri és Cesarini szépen, nyugodtan ülnek; a többi lármázik, rosszalkodik, amint a vigyázó: Zanetti, félrefordítja a fejét. Csupa fiatal fiu, legtöbbje 20—22 éves. Bár azért akad közöttük élemedettebb koru is: a jobbösszekötő, capitano *Baloncieri*, az már harminckétéves. Az agg férfiu éppen *Meazzával* beszélget, a centerrel, aki viszont legfiatalabb tagja a csapatnak, tizenkilenc esztendős. Ők ketten egymás mellett játszanak a mecscsen.

— Tessék megirni, hogy *Balloncierit* a kormány nemrégiben a lovagi cimmel tüntette ki, — mondja Alfredo *Pitto*, bolognai egyetemi hallgató, vegyész, egyszersmind balhalf.

Nagy a gyanum, hogy a fekete golyócskakkal ő operál.

— Gyere csak, *Caligaro* — szólitja *Pitto* az egyik fiut. — Ezt ugy nézze meg, hogy ez már negyvenhét mérkőzésen vett részt!

Ugy nézem meg.

— Egyáltalán — folytatja a vidám *Pitto* — a csapat valamennyi tagjának van valamilyen nevezetessége. Itt van például *Orsi*. Nagyszerüen hegedül. Gondolná róla valaki? Szó sincs róla. Azután itt van *Monziglio*.

— Hát ő miről nevezetes?

— Miről? Tizenkét menyasszonya van Olaszország különböző városaiban!

— Igaz ez, *Monziglio*? Tizenkét menyasszony?

— Egyelőre tizenkettő — szerénykedik *Monziglio*. — De ifju vagyok még és oly sok város van, ahova csak ezután fogok kerülni...

Persze. Azonkivül, nemcsak olasz városok vannak a világon, nem igaz? Itt a külföld is, ne feledjük. Szóval, nem kell aggódni *Monziglio*-ért, a kékszakállu hátvédért.

Cesarini lép hozzánk. Magas, szőke, nem olaszos tipus. Kellemes modoru, nyugodt és csendes. Egyáltalán nem valószinütlen, hogy a fekete golyócskákat ő dobálja. Tartalék-összekötő. Átnyujtja a kért fényképet.

— Pitto, magának nincs fényképe?

— De talán lesz, mindjárt megnézem.

Keresgél a tárcájában, csakugyan talál egyet. De az nagyon kicsi. És különben sem igen lett volna alkalmas a közlésre, mert nem a kiváló csatárt ábrázolta, hanem éppen ellenkezőleg, egy strandkosztümös ifju hölgyet. A tárcában található további négy fényképen is különböző, uszódresszes olasz tündér mereng a habok felett. Pitto huszonkétéves, mint már emlitettem.

Most valamennyien *Violá*-t fogják körul, az olasszá lett magyar trénert, aki azonban siet, várja az autó, amivel Dunavecsésre robog, édesanyja látogatására. Gyorsan megérdezem még őt is, *Pittot* is és Bruno *Roghit* is, mi a tippjük a mérkőzés eredményét illetően?

Ime a feleletek:

Viola: 3:0 a magyarok javára.
Pitto: 2:0 az olaszok javára.
Roghi: 3:0 a magyarok javára.

Mire e sorok megjelennek, már régen ismeretes lesz az eredmény s kiderül, melyiknek volt igaza. Csak az nem fog soha kiderülni, ki dobálózott a fekete golyocskákkal.

Négyszázhatvanöt rendőr

A rendőrség nagy előkészületeket tett a pályán való rend és a forgalom nyugodt lebonyolitása érdekében. A vezényletet *Pirkner* Imre főtanácsos vette át, a pálya belsejében *Köcsky* Gábor főtanácsos intézkedett, kint az uttesten pedig *Bartóffy* János főtanácsos irányitotta a rendőröket. Ezenkivül *Kollár* Emil lovasfőfelügyelő és *Krausz* Gyula gyalogsági főfelügyelő, a IX. kerület osztályparancsnoka vezette a kirendelt csapatokat. A rendőrség már a kora reggeli óráktól kezdve készenlétben állt, hogy minden lehetséges incidenst megakadályozzon.

Éjjel elbujtak a potyanézők

A főkapitány intézkedése szerint az Üllői-uti futballpálya kapuit pontosan délben tizenkét órakor nyitották meg. Előzőleg azonban Köcsky Gábor rendőrfőtanácsos utasitotta a rendőröket, vizsgálják át a tribünöket, nem jutott-e be előzőleg valaki illetéktelenül. Ez a vizsgálat meglehetősen érdekes eredménnyel járt, amennyiben kitünt, hogy

éjszaka és a kora reggeli órákban négyszáz ember lopózott be a pálya területére, hogy még mielőtt a rendőrség kinyitja a kapukat, ők jó helyre juthassanak be.

Hoztak magukkal takarókat, ennivalót, ujságokat, hogy ne unatkozzanak és éjszaka óta valóban a legjobb helyeket tudták maguknak biztositani. Képzelhető volt a megrökönyödésük, amikor a rendőrök kivezették őket és beállitották a sorba a várakozók közé.

Kinn, a versenypálya előtt már tiz óra felé nagy tömeg ácsorgott. Valamennyi állóhelykapunál nagy volt a csődület és a rendőrségnek meglehetős munkájába került, mig a várakozókat sorrendbe állitotta. Tizenkettőkor, amikor a rendőrség vezetője elrendelte a pálya kinyitását, már

több mint ötezer ember tódult befelé.

A villamosok öntötték az embereket és természetesen gyalogosan is sokan érkeztek. Az első incidens fél kettőkor történt délután, amikor két suhanc megtámadta a rendőröket, amiért azok azt követelték, hogy álljanak be a sorba. A fiatalembereket azonnal bekisérték a IX. kerületi kapitányságra.

Egy órával később, félháromkor táján az állóhelyek már zsufoltak voltak. Az ülőhelyeken természetesen alig lézengett még valaki, hiszen az ülőhelyek boldog tulajdonosai nyugodtan ebédel-

hettek odahaza abban a tudatban, hogy számozott ülőhelyüket nem foglalhatja el senki. Közben a rendőrök észrevették, hogy a tetőket és a kormányzói erkély fölötti tetőt is, fiatalemberek szállták meg.

A rendőrök felszólították a sportkedvelő ifjakat, hogy jöjjenek le, de minthogy azok a szép szónak nem engedtek, létrákon kellett expedíciót vezetni a tribünök tetejére, hogy onnan a mohón érdeklődő ifjuságot leszedjék.

Kényelmetlen póttribünök

A pálya képe ekkor már impozáns volt. Az állóhelyek zsufolásig megteltek, mindenütt piros-fehér-zöld zászló leng, az egyik póttribünön pedig csupa zöld-fehér-piros lobogó. *Ezek az olaszok.* Egy csoportban vannak, rengetegen, becsülik a számukat *kétezerre.* Pontosan persze nem lehet tudni. Közben kiderül, hogy

az ujonnan épitett tribünök nem felelnek meg tulságosan céljuknak, meglehetősen rozogák és sokan attól tartanak, hogy letörnek majd a nézők alatt.

Ez természetesen sok megbeszélésre ad okot. Az egyik póttribün előtt hatalmas fa állt, nagy koronával, amely éppen elfedte a pályára való kilátást. A póttribün nézői nem sokáig haboztak *és a fa ágait kezdték letépdesni* és rövidesen ugy megszabályozták a fát, hogy azontul már látni is lehetett.

Még jóval a nagy olasz—magyar-mecceset megelőző

magyar amatőr—lengyel mérkőzés

előtt vagyunk és a *nézők száma már eléri a huszezret.* Sok bámulója akadt a pálya szélén asztalkára kitett *kupának,* amelyet *Svehla* csch miniszterelnök ajánlott fel az európai kupa győztesének. Ez a kupa valóban müvészi kivitelü alkotás, felirása pedig a következő:

La cupe internationale de Svehla premier ministre de la Cehoslovakie Medzinárodni vehlav pohar

Mecs még mindig nincs, de azért szórakozásra ép elég alkalom van. Mintha minden szórakozóhely a mecesről szeretné verbuválni publikumát.

Először divatrevü van.

Nyolc mannequine vonul végig a pályán a legujabb tavaszi ruhákban. Majd *Göre* Gábor, *Durbinits* sógor és *Kátsa* cigány jelenik meg. (Gyengébbek kedvéért: ez könyvreklám.) *Aztán egy szamárbőrbe bujt artista,* aki egy artistával különböző produkciókat végez. A három óra óta forrón tüző napsütésben ácsorgó állóhelypublikum még ezekért a reklámszórakozásokért is hálás. Az állóhelypublikum különben nagyon találékony. Ujságpapirosból csinálnak tölcsért és azzal védik magukat a nap ellen. Sokan sámlit hoztak, hogy kis termetük ellenére is láthassák a mérkőzést. Mások összecsukható székekkel jelentek meg.

Kezdődik a lengyel-magyar mérkőzés

A publikum pesszimista. A lengyelek *álamatőrök:* legjobb csapatukat küldték a mi amatőrjeink ellen. A magyar fiuk *piros trikóban* és fehér nadrágban játszanak, a lengyelek *fehér trikóban és piros nadrágban.* Bár mindenki az olasz mérkőzésre kiváncsi, egyelőre örülnek, hogy meccset kapnak és ezért zajos tapssal kisérik a magyarok akcióit. Az első félidőben

egy gólt rug a magyar csapat és ezzel az eredménnyel egyelőre meg is elégszik a publikum.

A szünetben már a nagytribün, ahol az ülőhelyek vannak, szintén megtelik. Minden páholyban érdekes emberek ülnek, a szinházi, müvészeti és társadalmi élet ismert tagjai. Már a lengyel-magyar mérkőzés első félidejének közepén érkezik *Somogyi* Nusi *Béldy* gróffal, majd *Bársony* Rózsi három urral. Ekkor jön *Salamon* Béla, aki a legszorgalmasabb mecceslátogató, minden vasárnap kinn lehet látni a tribünökön, amint drukkol és rendszerint nagyon eredménytelenül drukkol a Hungáriának. Itt van már *Kiss* Ferenc is, akinek a sakkon kivül egyetlen szenvedélye a futball. Ekkor még az olasz mérkőzést illetőleg mindenki optimista, csak Kiss Ferenc kétkedik:

— *Nem tudom... Nem tudom... Én nagyon félek.*

Sokan legyintenek a pesszimista jóslásra, de *Bródy* Sándor, az FTC egykori nagy centerhalfja, öreg válogatott játékos, szintén rosszat sejt:

— Nana... Csak ne bizzuk el magunkat. Ebben a csapatban klasszis játékos *Takács, Ticska,* aztán *Borsányi... Turay* beteg. Nem tudom mi lesz.

A magyar amatőr—lengyel amatőr mérkőzés második félideje felvidámitja a kedélyeket. A magyar csapat szépen játszik és végül 3:1-re győz is. Mindenki boldog, az emberek örülnek a tavasznak, a napsugárnak, nem sajnálják a zálogba tett télikabátot, nem fáj a szivük azért, hogy esetleg négy napig krumplikoszton kell élni, mert *a meccsjegy elvitte a pénzt.* Remek a hangulat. Amikor a lengyel—magyar mérkőzés végefelé az olasz csapat dresszben és felöltőben megjelenik a pályán, a negyvenezer ember ujjongva tapsol, evviváz ik és lelkesedik.

Akkor még mindenki azt gondolta, hogy az olaszokkal is éppugy elbánunk, mint a lengyelekkel...

Vége a lengyel—magyar mérkőzésnek. A publikum korzózik. A nagy izgalmak atmoszférája érződik. *Homonnay* Tivadar országgyülési képviselő ezt mondja:

— Egész biztosan győzünk. Ismerem a csapatok erőviszonyait, kétgólos győzelmünk bizonyos. Majd meglátjátok.

Ángyán Béla igazságügyi államtitkár cigarettázva járkál a kormányzói erkély alatt és amikor megkérdik tőle, mit tippel, mosolyog:

— Győzünk... egész biztosan győzünk...

Az előkelőségek még mindig nem érkeztek meg a fenntartott erkélyre, amikor a nagytribün mentén, ahol senki sem várta, megjelenik *Gömbös* Gyula hadügyminiszter. Végigmegy a tribün során, a publikum felismeri, köszöngetnek, a hadügyminiszter nagyon jókedvü, mosolyogva int üdvözleteket.

Most az olasz csapat fut ki a pályára. Égszinkék trikóban vannak, a nagytribün felé futnak, ott felsorakoznak és fasiszta üdvözlettel köszöntik a publikumot. Viharzó taps a válasz. Azután átfutnak az állóhelyoldalra és ott megismétlik köszöntésüket. Aztán a többi oldal felé is üdvözletet küldenek.

Mario Arlotta, az olasz követ ott sétál a pálya szélén és mosolyogva integet a publikum felé. Mögötte egy olasz katonatiszt. A publikum felismeri a követet és lelkesen megéljenzi.

Most felhangzik a himnusz.

Negyvenezer ember levett kalappal, felállva, néma áhitatban összeforrva hallgatja a nemzeti imádságot.

A Himnusz után az olaszok tribünje rendez ovációt az éppen megérkező *Horthy* Miklós kormányzónak.

— Evviva, evviva! — kiáltozzák, majd ütemesen — ejja, ejja, alala!

Vass József és Dréhr Imre beszédei

Az olaszok spontán ovációja nagyon tetszik a magyar publikumnak és most viszontünneplést rendeznek. Egyáltalán a barátkozás tetőfokára hág. Amikor egy pillanatnyi csend támad, megszólal a megafon. *Vass* József miniszter beszél. Először olaszul mond üdvözletet az olasz játékosoknak és az olasz publikumnak. Majd magyarul szólal meg:

— *Tempó, magyarok!*

Vass József miniszter ezeket mondja:

— **Ne felejtsétek el, magyar fiuk, hogy a magyar zászlóért küzdtök. A győzelmet akarjátok, de ne felejtsétek el, hogy ellenfeletek nemes ellenfél. A játék legyen lelkes és nemes. Győzzetek, a magyar publikumnak pedig ez legyen a jelszava: Tempó, magyarok!**

A lelkesedés most már leirhatatlan. A játékosokat a pálya szélén fotografálják, közben *Dréhr* Imre államtitkár beszél hozzájuk.

— **Isten hozott benneteket, olasz testvéreim. Ez a mai találkozás nemcsak a vendégbarátság jegyében zajlik le, hiszen az olasz-magyar barátságról már nem kell beszélnünk. Közös mult, közös szenvedések pecsételték azt meg, világégések kohójában acélosodott meg az a két kéz, amely merész szoritással fonódik össze, mély nézéssel merül egymásba az olasz és magyar nemzet pillantása. Két momentum teszi nekünk emlékké ezt a mai látogatást. Meg akarjuk hálálni azt a felejthetetlen baráti gesztust, amikor az olasz nemzet nagy fia, Mussolini tisztelt meg minket, amikor az olasz stadion ünnepi megnyitására a mi tizenegyünket hivta meg. Viszonozni akarjuk azt a tüntető lelkesedést, amellyel az Örök Városban fogadtak minket. Ha ti viszitek haza azt a trofeumot, amelyért megmérkőzünk, szerencsekivánataink kisérnek titeket, ha itt marad, bizonyára ti sem távoztok fájó érzéssel. A serlegnek vagy Rómában vagy Budapesten van helye.**

Kezdődik a mérkőzés

Fogl József, a magyar kapitány és *Baloncieri,* az olasz kapitány mennek a középre választani. A kezdőrugást *Dréhr* Imre államtitkár teszi meg, aztán kezdődhet a mérkőzés.

Soha ilyen izgalmas perceket, soha ennyi lelkesedést, mint ezen a mérkőzésen.

Mintha az egész publikum átérezte volna, hogy most kétszer negyvenöt perc alatt dől el, ki lesz Európa legjobb csapata. Mert Európa legjobb csapata az, aki az európai kupát megnyeri.

Mindenki egy lett ebben a küzdelemben. A temesvári magyar és az aradi magyar épugy, mint a tempós beszédü kisgazda, aki Debrecenből jött föl és a pesti kereskedősegéd, akinek a fizetéséből már tizedikén nem telt kosztra, de azért a mérkőzésre összekuporgatta a filléreit.

Ezen a mérkőzésen Nagymagyarország adott találkozót.

Több mint ezer temesvári, többszáz aradi, kolozsvári, kassai, pozsonyi ember szorong a tribünökön. A játék megkezdődött. A negyvenezer ember egyet érez, de ugy látszik, mintha a tizenegy magyar fiu nem érezné ugyanazt, amit az ezrek éreznek... Az olaszok lendületesen támadnak, fejjátékuk tökéletes, passzaik mindig találnak, szivvel játszanak és rögtön kitünik, hogy technikájuk és taktikájuk magasan felülmulja a magyarokét. Pedig a publikum ugyancsak buzdit:

— *Tempó, magyarok! Tempó, magyarok!* — hangzik szinte szünet nélkül és csoda-e, hogy a kis olasz sziget lármás hangja és hangos evvivája, ejja, ejja alalája nem hallatszik a negyvenezer magyar toroktól. De mintha hiábavaló volna minden lelkesités, az olaszok repülnek, a mieink mintha fáradtak volnának.

Ott van mellettem a nagy *Takács.* Régi futballista, ő a közönség *«Mari néni»*-je. Az öccse jobbösszekötő, ő már régen nem tagja a válogatott csapatnak:

— Ki fogunk kapni, meg tetszik látni, — motyogja maga elé. — Ezek a fiuk nincsenek hozzászokva ahhoz, hogy csütörtöktől vasárnapig hüvösvölgyi penzióban uraskodjanak, tulsokat egyenek és a pihenéstől elernyedjenek. Az én öcskösöm például csak akkor tud játszani, ha meghagyják a rendes napi munkájában, ha reggel mehet dolgozni, este fáradtan hazajön, megvacsorázik, utána elmegy a moziba, aztán lefekszik.

Sóhajt:

— Tulságosan kipihentek magukat a fiuk.

Az első gól

A «nagy» Takács még be sem fejezte a szavait, amikor az olasz balösszekötő gólja már benn táncolt a magyar hálóban.

Hogy történt, mint történt, senki sem tudja. Acht könnyen védhető labdát kapott, de pózolva elvetéssel akart menteni, a labdát kiöklözi, az olasz játékos gólt csinál. Az egész magyar tábor néma hallgatással fogadja a gólt és mindenki ösztönszerüen a bársonnyal leteritett *kormányzói páhogy felé tekint,* ahol frakkos, plasztronos pincérek most szolgálják fel a frissitőket.

De eh... nincs még semmi baj. Még kiegyenlithetünk, még győzhetünk. A magyar csapat rohamoz, de az olaszokkal nem lehet birni. Repülnek a levegőben.

Mögöttem a páholyban *Béldy* gróf ezt mondja:

— És mi vagyunk ezeknek a tanitómesterei a labdarugásban?... *Az olaszok kényük-kedvükre fognak győzni...*

Valami hiba van... A publikum már nem is tapsol. A «tempó magyarok» egyre erőtlenebb. Mi történt itt? Miért vagyunk ilyen rosszak? A magyarok már nem tapsolnak, csak az utódállambeli magyarok tribünjein van még valami lelkesedés. És néha egy-egy szép támadásunk vált ki még tapsokat.

Félidő

A kormányzói páholyban nagy a szomoruság. Itt ülnek *Horthy* Miklós kormányzó két fiával, lányával és vejével. *József* királyi herceg menyével, *Anna* királyi hercegnővel. *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter a feleségével, *Scitovszky* Béla belügyminiszter, *Vass József* népjóléti miniszter, *Mayer* János földmüvelésügyi miniszter, *Vértessy* Sándor kabinetirodai főnök, *Andrássy* Géza gróf, *Karafiáth* Jenő, *Dréhr* Imre államtitkár a feleségével, *Bezeg-Huszágh* Miklós rendőrfőkapitány, Mario *Arlotta* olasz követ, gróf *Keglevich Géza,* továbbá magasrangu miniszteriális tisztviselők.

Meglehetős közelségben lehettünk a kormányzói páholyhoz és igy tudjuk, hogy milyen szomoruságot és csalódottságot okozott a magas vendégeknek a magyar csapat siralmas játéka. A kormányzó minden momentumot megmagyaráztatott magának, minthogy talán a futball az egyetlen sport, amelyet nem ismer tökéletesen.

Bethlen látszóan közömbösen fogadta a mecs állását, a beavatottak azonban azt mondották, hogy őt is nagyon bántja a dolog.

Ezzel szemben Mario Arlottának, az olasz követnek és Lessonának, az olasz gyarmatügyi miniszternek csak ugy csillogtak a szemei és a magyar urakhoz fordulva, — a magyar csapat játékát dicsérték...

Ángyán Béla igazságügyi államtitkár is lejött a kormányzói páholyból cigarettázni és a köréje sereglőknek nagy szakszerüséggel magyarázta a magyar csapat hibáit:

— Lehetetlenül játszanak — hangoztatta az államtitkár. — Mennyi szép gólhelyzetük volt és mind kihagyták egymásután. Nem is értem, hogy a válogatottunk igy játszik.

A nagytribünön is nagy a szomoruság. Az egyik páholyban *Scitovszky* Tibor, a Hitelbank elnökigazgatója magyarázza a feleségének a futballjátékot, de a kegyelmes asszony látszóan nem érti ennek a játéknak a rejtelmeit. Sokan csak most jönnek át a Király-dijról. Cilinderes, szürke redingotos urak, hölgyekkel, akik a legfrissebb tavaszi divatujdonságokban pompáznak. Egymásután érkezik *Gerliczy* báró és *Bethlen* András gróf. A szinészek a mérkőzés esélyeit latolgatják. *Gombaszögi* Ella a legpesszimistább. *Somogyi* Nusi drukkol a legjobban és sápadt az izgalomtól. *Nádor* Jenő és *Sebestyén* Géza tréfálkoznak.

— Esküszöm — mondja Sebestyén Géza —, hogy a szinházam sorsáért nem aggódok ugy, mint ezért a mecsért. Pedig ez a meccs is rosszul áll.

A második félidő aztán lelohasztott minden reményt. A félidő elején ugyan még feléledt a magyarok harci kedve, de aztán egyre inkább fölénybe kerültek az olaszok és a mérkőzésnek már olyan képe volt, mintha ők lennének a tanitómesterek és mi a tanitványok. Ticska, a magyarok szemefénye, sulyos sérülést szenved egy összecsapásnál. Hordágyon viszik el. Sorra kapták be a gólokat. A másodikat, utána a harmadikat. A harmadik gól után megindult a népvándorlás kifelé a pályáról, el a csunya, a bosszantóan kellemetlen mérkőzés színhelyétől minél messzebbre.

Gólzápor

Aztán jött a *negyedik* gól...

És később az *ötödik.*

A publikum megdermedten nézte a magyarok *ügyefogyott játékát.* A kormányzói páholy kiürült. Az olaszok szép akcióit megtapsolják, letargikusan várja a publikum a mérkőzés befejezését.

A nagytribün falánál csoport veszi körül *Pozzot,* az olaszok szövetségi kapitányát, aki szürke sapkájában, turistakosztümjében valósággal ugrál a boldogságtól. Nem csoda, 5:0-ra vezet a csapata, *Mussolini parancsát* betartotta, csapata győz, még pedig olyan fölénnyel, olyan megsemmisitően, amiről egyetlen olasz sem álmodhatott.

Pozzo lelkesülten beszél:

— Mindent megadunk a fiuknak, hogy ezt a boldogságot nemzetünknek megszerezték. Csak ötezer lirát igértünk nekik, de most mindegyik tizezer lirát kap és valamennyi fiu lovag lesz... Cavallieri...

A magyar menedzserek, futballigazgatók, trénerek irigyen állják körül Pozzo szövetségi kapitányt. Pataky Mihály, a magyar szövetségi kapitányt egész délután a rajongók seregétől volt körülvéve. Most egyedül bolyong, mint Lear király, ki trónját vesztette. Halálosan sápadt; ajkát harapdálja és percenként bosszusan csettint. A publikum pedig idegesiti. Ilyen kiabálások hallatszanak felé:

— *Evviva Pataky!*

— *Ezt a csapatot jól állitotta össze!*

— *Legközelebb az olaszok csapatát állitsa össze, akkor majd mi győzünk!*

Pataky szédülten járkál a pálya szélén, nem is hallja a neki szóló rémséges „bemondásokat".

Füttykoncert...

S egyszerre csak megszólal *Bauwens,* a német biró sipjele, vége a mérkőzésnek. A publikumnak az a része, amely kitartott az utolsó percig, füttykoncertet rendez a magyar csapat tiszteletére. Hatalmas rendőrosztag siet a magyar játékosok védelmére, mert a kirendelt rendőrség vezetőinek tudomására jutott, hogy a publikum inzultálni akarja a magyar játékosokat. Az olasz fiukat vállukon viszi ki a publikum, karok lengenek a levegőben, Itáliát éltetik, az olaszok tribünjén végeérhetetlen a csókolózás, Pitto, az egyik játékos odarohan a korlát mentén álldogáló egyik sporthirlapiróhoz, akit ismer és az örömtől kikelten kiáltje feléje:

— *De boldog most a kislány Bolognában...*

Bizony, a bolognai, turini, római, nápolyi és velencei kislányok nagyon boldogok és ki gondol most a budapesti, a szegedi és a kecskeméti kislányokra?

A hazafelé szállongó publikum keserü megjegyzéseket tesz most már mindenre, ami a mérkőzés keretéül szolgált. A nagytribün rádió-leadóállomásánál müködő hirlapirókhoz felkiáltanak:

— Volt szive bemondani mind az öt gólt?

— Na ma volt mibe beleheszélnie...

A pálya lassan kiürül. Ezen az estén nagyon sok szomoru ember lézeng itt. Némán, csendben távozik a publikum, az olasz publikum nemzeti dalokat énekel. A mi közönségünk viszont szidja a játékosokat, a trénereket, Hüvösvölgyet, ahol a „fiuk" pihentek, a magyar labdarugók szövetsé-

Nagyrabecsült Hölgyeim és Uraim!
Itt az idő
MOST vagy SOHA!!!
Mert nem hisszük, hogy többé alkalma lenne ilyen hallatlan olcsón vásárolni:
Ajourozott fehér függönyetamin, vagy vékonyszálu siffon, vagy divatmintás voál, vagy szintartó nyári kretonmaradékok mtrje, piké törülköző vagy pohártörlő, vagy delén feikendő darabja -- -- ---- 69 fill.
Szines ágynemü kanavász, prima ingzefir, kitünő fehérnemü gyolcs bőrerős angin, női szines fehérnemü anyag, vagy acélerős sötétszürke öltönyanyag mtrje -- 98 fill.
Cégünk különleges reklámja:
3 méter 140 cm széles divatos férfiöltönyszövet, kitünő minőségben, sötétkék, fekete és divatszinekben is, hozzávalóval együtt -- -- -- -- -- P 29.80
Továbbá: Fehér vagy szines szélü zsebkendő darabja 29 fillér, tartós férfizokni párja 39 fillér, divatos női harisnya 49 fillér, 80 cm. széles crem függönykelme mtre 48 fillér, 2 mtr. hosszu fehéritett kész lepedő darabja 3.98, kész paplanlepedő P 6.96, virágos vattapaplan darabja P 13.80, flanelitakaró P 3.96, dupiagalléros szines férfiing P 3.9, szines alsónadrág P 1.88, selyemfényi klott vagy schottis női szövet mtrje P 1.68, gyönyörü mintás vagy sima mosóselyem mtrje P 1.88.
Kapható:
CSAK AZ UDVARBAN
Cim: Olcsó Maradékvásár és Textilraktár
32 Király-utca 32
Postai rendeléseket 35 év óta lelkiismeretesen teljesitünk

gét, a rendezést s az egész hangulatot a legjobban jellemzi az a kijelentés, amit a kapuban hallottunk:

— S ezért meccsért utaztam Temesvárról Pestre és fizettem a jegyért a jegyuzsorásnak hatvan pengőt. Én se jövök többé Pestre...

Amikor a mérkőzést megkezdték, az egyik tribün tetején léggömböket helyeztek el.

Piros léggömböket arra az esetre, ha magyar gól születik, hogy a piros léggömb hirdesse végig a városon a magyar diadalt.

És kék léggömböket arra a netáni esetre, ha az olaszok is gólt rugnak.

A mérkőzés végén a tribün tetjén nem volt egy kék léggömb se.

Mindet elhasználták.

A piros léggömbök viszont hiánytalanul ott buslakodtak.

Vajjon mikor fognak felszállni?

A kávéházakban kikapcsolták a rádiót, amikor 3:0-ra vezetett az olasz csapat

A budapesti Studió leleményességének volt az eredménye, hogy az olasz-magyar futballmérkőzést rádióan is közvetitették. Nemcsak a magánlakásokban hallgatták az érdekes rádióriportot azok, akik nem jutottak jegyhez, *hanem a kávéházak tulajdonosai hangosan beszélő-apparátusokat állitottak fel a kávéházak közepén, hogy a kávéház közönségének a mecs minden mozzanatáról nyujtsanak tájékoztatót.* Az egyik köruti kávéházban azonban az első félidő eltelte után, amikor már 3:0-ra vezetett az olasz csapat, zsibongani kezdett a kávéház közönsége.

— *Nem érdekel már bennünket!* — *Levizsgázott a magyar csapat! Kikaptunk!*

Mondták egymás után és a további gólarány senkit sem érdekelt, az ügyes kávés kikapcsoltatta a rádiót. Jöjjön, aminek jönni kell.

Hét óra után suttogva járt körül a végső eredmény: 5:0.

Az érdeklődés lecsapódásának talán az a legfőbb magyarázata, hogy a favorit lemaradt. A lóverseny nagy napjain is igy van ez, ha rosszul indul el a starttól a favorit, a publikum már nem is nézi a versenyt, a következő futamra tippel. Igy volt ez az olasz—magyar meccsnél is. Csak az a differencia, hogy a következő futamra sem lehet senkinek sem reménye. Minden döntő meccset elvesztünk. Mi jöhet még?

A NEMZETKÖZI VÁSÁRON
SZÁZEZER RÁDIÓAMATŐR
GYŐZŐDÖTT MEG ARRÓL, HOGY A
Standardyne
HÁLÓZATI EURÓPAVEVŐ
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVEKKEL ÉS
Standard CONUS
HANGSZÓRÓVAL
5000 MAGYAR Standard MÉRNÖK és MUNKÁS
A LEGSZELEKTIVEBB VÉTELT ÉS A LEGTÖKÉLETESEBB ZENÉT ADJA
6 12—18 HAVI RÉSZLETRE MINDEN RÁDIÓ-KERESKEDŐNÉL KAPHATÓ

Félmillió pengőt költött Budapest népe az olasz-magyar futballmérkőzésre

A hetek óta tartó lázas érdeklődés, amely az olasz—magyar futballmérkőzést megelőzte, a zenitjét érte el vasárnap délelőtt. Magas ázsióval tizenötszörös pénzért vásárolták még az állóhelyek jegyeit is. Nem nehéz kiszámitani, negyvenezer nézőt véve a számitás alapjául, hogy fejenként legalább 10—12 pengőt költöttek el a meccs látogatói. Sokan nem várták be otthon az ebédet, hanem külön vendéglőben étkeztek, taxival mentek ki a futballpályára s taxival mentek leverve haza, ugyhogy egyszerü számitás szerint is

legalább félmillió pengőt költött el Pest népe az olasz—magyar meccsre. Sajnos hiába...

Mit mondanak a magyar futballvezérek és a külföldiek a nagy olasz győzelemről?

Munkatársunk a Gellért-szállóban beszélgetést folytatott több futballvezérrel, akik a következőkben nyilatkoztak a magyar vereségről, illetve az olaszok rendkivüli sikeréről:

Fischer Mór, a FIFA alelnöke:

— A magyar labdarugó sportnak magyar földön ez a legnagyobb veresége. Minden bajnak megvan azonban a jó oldala: ennek a vereségnek is levonhatjuk a tanulságait. A magyar futballt már érték ilyen „augsburgi“ vereségek és éppen ezek adták az impulzust, hogy összefogjunk, s megkeressük és megtaláljuk és előteremtsük azokat a viszonyokat, eszközöket és módokat, melyek a magyar futballt ismét arra a helyre emelik, amelyet multjánál fogva megérdemel. Minket a mult szebb jövőre kötelez: ehhez egy dolog szükséges: a belső egység.

Máriássy Lajos dr, a Ferencváros igazgatója:

— Az olasz csapat megérdemelte a győzelmet, a mieink valahogy nehezen mozogtak és egy letört csapat benyomását keltették. Hogy ennek mi az oka, arról sokat lehetne beszélni és kell is beszélni, mert ilyen vereséget magyar válogatottak Budapesten még nem értek.

Fodor Henrik dr., a profiszövetség főtitkára:

— Meg nem érdemelt sulyos vereséget szenvedtünk, amelyet csak annak tudok be, hogy a magyar csapat lelki ereje Ticska sérülése után összeroppant. Az olaszok megérdemelték a győzelmet, bár Ticska sérüléséig a magyar csapat teljesen kielégitő volt.

F. Werner, a La Gazetta dello Sport munkatársa:

— A magyarok várakozáson alul szerepeltek. Leggyengébb pont Turay és Opata volt és ennek következtében esett vissza a csapat. Én azt hiszem, hogy a hüvösvölgyi kirándulás nem használt. Vig és Hirzer az utolsó husz percben küzdöttek, de az már nem tudott segiteni az eredményen. Az olaszoknál nagyon jó volt Magnozzi, az 5:0-ás eredmény azonban nem felel meg teljesen a magyar és olasz futball erőviszonyainak. A mai játék alapján azonban teljesen reális az eredmény.

Pozzo, olasz szövetségi kapitány:

— Nagyon meg vagyok az eredménnyel elégedve. Erre a nagy küzdelemre az olasz csapat négyhónapi lelkes munkával készült. A tizenegy játékos a pályán szivvel-lélekkel és teljes tudásával küzdött. A magyar csapat csalódást keltett, legnivósabb még a Takács II. játéka volt, aki azonban csak a pálya közepéig volt jó.

Mit mond a közönség?

A nagy összecsapásról a játékosokon kivül a közönség közül

az olaszokat

kérdeztük meg elsősorban:

Santelli Italo lovag,

a magyarországi olasz kolónia nesztora a következőket mondta:

— Itáliában születtem, de a magyar földön élek. Érthető tehát, hogy nekem egyformán kedves a két ország minden sportvetélkedése és az azon elért bármilyen győzelem, mert tudom, hogy mindegyik nemzet számottevő harcosa a világsport kulturájának. A mai hatalmas ünnepet természetesen életem legszebb napjai közé számitom, mert tudom, hogy Olaszország győzelme ellenére is a sport a két országot szoros bajtársias kötelékbe füzte.

Gioletta Giorgio római nagykereskedő:

— Az a soha el nem felejthető nagyszerü fogadtatás, amelyben részünk van és az a páratlan szép kép, amelyet a mai mérkőzés elénk tárt, örök nyomot hagy Olaszország minden fiának lelkében. Az az érzésem, hogy a meccsen a jobban előkészitett és lendületes játékerőt képviselő csapat győzött és győzelmünk éppen ezért megérdemelt volt.

A lengyel vélemény

igy fest:

Hlosko Cezaro gimnáziumi tanár Varsóból:

— Sok sporteseményt láttunk életünkben, de ilyen ünnepi hangulatot és ennyi izgalmas percet még egy sem szerzett nekünk. Csak azt sajnáljuk, hogy a nagyszerü délután olyan rövid ideig tartott.

Magyar kritika

A nagy tribünről: **Fáy Zoltán földbirtokos:**

— A magyarok játéka csalódást keltett bennünk. Igaz, hogy az olaszok nagyszerü technikája és ellenállhatatlan lendülete nem hozhatott mást, csak olasz győzelmet.

Az állóhelyről **Reisinger Károly müszerészsegéd:**

— Első voltam, aki bejött a pályára és utolsó leszek, aki elmegy innen, mert még most is alig tudom kivonni magamat a mérkőzés izgalmai alól. Az a jó, hogy nem vagyok énekes, mert a sok kiabálástól egészen berekedtem.

Takács Béláné:

— Az uram kedvéért jöttem ki ezt a futballmeccset megnézni és őszintén bevallom, hogy most láttam életemben először ilyen szines és mozgalmas képet. Ilyen vereségre nem voltam elkészülve és annyira el vagyok keseredve, hogy azt hiszem, nem lát engem többé egyetlen magyar futballpálya sem.

Az örökifju és népszerü

Löwenrosen Csárli bácsi,

aki 35 évvel ezelőtt az első futball-labdát hozta Magyarországra, alig tud szóhoz jutni:

— Azt hiszem, mondja, az erdélyiek gyürüjében nincsen ma boldogtalanabb ember Magyarországon, mint én. Azok után a ragyogó teljesitmények után, amelyek a magyar csapatot világhirüvé tették, el sem volt képzelhető, hogy ha már az olaszok győznek is, az ilyen katasztrofálisan sulyos legyen. Én, aki az első labdát Magyarországra hoztam és ott voltam a magyar futball születésénél, sulyos hibák sorozatát látom a válogatott csapat összeállitásánál, de az egész futballvilág betegségét is konstatálnom kell, amelyen haladéktalanul és minden erővel segiteni kell, mert különben Magyarország elkerül arról a pozicióról, amelyet magának hosszu éveken át kivivott.

Meskó Lajos festőmester,

a bajnok aspiráns Ujpest *„drukkereinek“* vezére:

— Két hónapon át erre a délutánra „spóroltam“. A tulfeszült izgalmak után egészen bizonyosan ma sem fogok aludni.

Humayer Mihály zeneszerző,

a *ferencvárosi drukkerek* csapatjának intézője:

— A meccs végtelenül lesujtott bennünket, mert ilyen sulyos vereségre nem lehettünk elkészülve. Elérkezett az ideje, hogy a futball nagy bajait véglegesen meggyógyitsák.

Röszler Vilmos főpincér,

a Hungária-drukkerek csapatának kapitánya:

— Hiába, hiányzott egy pár Hungárista a csapatba!

A mentők munkája drótsövényakadályon át Harminc esetben nyujtottak első segélyt

A vasárnapi magyar—olasz futballmérkőzésre a mentők Körmöczy Emil igazgató-főorvos vezetésével három mentőautóval, tiz orvossal, megfelelő ápoló személyzettel vonultak ki az Üllői-uti pályára.

A verseny rendezősége azonban érthetetlenül a mentőkészültségnek nem biztositott megfelelő segélyhelyet, ugyhogy az orvosok csak a legnagyobb akadályokon keresztül tudtak a segélyre szoruló emberek segitségére sietni.

A mentőket az állóhelyek közelében helyezték el, előttük drótkerités volt, amelyen keresztül kellett mászniuk, amikor első segélyt akartak nyujtani.

A meccs lefolyása alatt harminc ember lett rosszul, akiket a mentők részesitettek — drótsövényakadályokon keresztül —, elsősegélyber

Az elsősegélynyujtás után a rosszul lett embereket a helyszinen hagyták.

A bankett a Gellért szállóban

A főváros az olasz futballisták és a kiséretükben lévő vendégek tiszteletére ma este a Gellért-szállodában vacsorát rendezett. A vacsora első szónoka *Berczell* Jenő alpolgármester volt, aki francia nyelvü beszédben üdvözölte az olasz vendégeket. Berczell után *Petry* Pál államtitkár és *Pekár* Gyula mondtak felköszöntőket, majd Pallier Vaclav budapesti cseh követ

átadta az olaszoknak a győzelmi dijat, a Svehla-serleget.

Az olaszok nevében Alessandre *Lassona* államtitkár köszönte meg az üdvözléseket, majd a lengyel követ beszélt, utána pedig *Fischer* Mór a Magyar Labdarugó Szövetség nevében és Graziani, az Olasz Labdarugó Szövetség alelnöke mondtak még felköszöntőket.

A vacsorán a magyarokat ért vereség miatt meglehetősen nyomott volt a hangulat, amit fokozott még az a körülmény, hogy az összes szónokok vagy franciául, vagy olaszul beszéltek, ugy, hogy Graziani alelnök beszéde után

a jelenlevő magyar futballisták tomboló lármában követelték, hogy magyar felköszöntőt is mondjanak.

A kellemetlen szituációt *Dréhr* Imre államtitkár, a Magyar Labdarugó Szövetség elnöke mentette meg, aki szólásra emelkedett

és magyarnyelvü beszédében buzditó szavakkal fordult a magyar futballistákhoz, mondván nekik: — fiuk, ne csüggedjetek, majd revansot vesztek, majd pedig a lengyelek felé fordulva igy szólt: — ne csüggedjetek, majd revansot kaptok.

Dréh Imrét felszólalása után percekig nagy lelkesedéssel ünnepelték.

A főváros ugyancsak a Gellért-szállóban a Budapestre érkezett automobilisták tiszteletére is vacsorát rendezett, de minthogy az automobiltura résztvevői a vacsorát megelőzőleg az Opera diszelőadásán vettek részt, a vacsora csak jóval éjfél után vette kezdetét.

Az olasz autósok megkoszoruzták a Hősök Emlékmüvét

Vasárnap délelőtt tiz órakor hatalmas embergyürü vonta körül diszruhás rendőrök sorfala mögött a Milléniumi Emlékmüvet, ahova a Budapestre érkezett olasz autósok táborát várták Tiz óra után néhány perccel tünt fel az olasz autókolont vezető sárga kocsi, amelyet több, mint száz olasz és magyar autó követett. Az autók elfoglalták az Aréna-uton és a Milléniumi Emlékmühöz vezető uton a helyet s mintegy négyszázan az olasz vendégek közül kiszállva kocsijaikból, a Hősök Emlékmüve előtt sorakoztak. Az olaszokat az olasz autóklub elnöke, *Mercanti,* valamint a KMAC elnöke, gróf *Andrássy* Sándor és az alelnök, *Simanek* Emil vezették. Percekig némán tisztelegtek az olaszok a Hősök Emléke előtt, majd egyrészt Mercanti, másrészt gróf Andrássy Sándor egy-egy hatalmas babérkoszorut helyeztek az emlékmüre.

Az ünnepélyes aktus előtt az olasz vendégeket a Királyi Magyar Automobil Clubban fogadták, ahol zászlócsere volt. Mercanti egy diszes selyemzászlót adott át a milánó—budapesti autótura résztvevői nevében a KMAC-nak, a KMAC ugyancsak zászlót ajándékozott a milánói autóklubnak.

A Hősök emlékmüvének megkoszoruzása után az olasz vendégek valamennyien a Nemzetközi Vásárra mentek, ahonnan eltávozva. *az olaszok egy küldöttsége a kormányzó előtt tisztelgett.*

Az autóstábor a kormányzó előtt

Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó ma délben 12 óra 15 perckor fogadta a Budapestre érkezett olasz autósok 11 tagu küldötttségét, amelyet Grand Off. Mercanti Arturo, a római automobilklub alelnöke és a milánói automobilklub elnöke vezetett a kormányzó elé. A vendéglátó Kir. Magyar Automobil Club részéről gróf Andrássy Sándor v. b. t. t. mutatta be a küldöttséget a kormányzónak, aki a küldöttség minden egyes tagjával hosszasabb ideig szivélyesen elbeszélgetett. A küldöttség távozása után a kormányzó kilépett a királyi palota erkélyére és megtekintette a belső udvarra felvonult olasz *autóstábort* Az olasz autósvendégek lelkesen megéljenezték megjelenésekor a kormányzót.

Spanyolország nem köztársaságpárti — állapítja meg Berenguer tábornok

A miniszterelnök bejelentette a közeli választásokat - A kormány a zavargások ellenére fenntartja a rendet

Madrid, május 11.

(Fabra.) **A külföldön elterjedt riasztó hirekkel ellentétben megállapitható, hogy Spanyolországban teljes a rend és a nyugalom.**

A Debate cimü lap tudósitója előtt nyilatkozva Berenguer tábornok kijelentette, hogy a nemzei élet normálisan alakul. Sulyos mozzanatok nem merültek fel, még olyan mértékben sem, mint azt várni lehetett volna. Az utóbbi napokban — mondotta a miniszterelnök —

kisebb zavargások voltak ugyan, de a kormánynak sikerült fenntartania a rendet.

A választói listák összeállitása után nyomban végbemennek a választások. A kormány be fog mutatkozni a corteznek, amely az uj párt- és kormányalakitás alapja lesz.

Arra a kérdésre, nem aggódik-e a parlament várható magatartása miatt, a kormányfőnök kijelentette, hogy

ninesenek aggodalmai, mert Spanyolország nem köztársaságpárti.

Komoly köztársasági mozgalom nincs, még a nagyvárosokban sem. A nemzet tulnyomó többsége monarchista érzelmü. Berenguer hangsulyozta a hadsereg kitünő fegyelmét. Nem hisz még ugynevezett konzervativ köztársaság létrejövetelében sem;

Spanyolországot ily fordulat esetén vagy diktatura vagy szovjeturalom fenyegetné.

Végül Berenguer kijelentette, hogy meg van elégedve háromhónapos müködésének mérlegével és továbbhalad azon az uton, amelyet kormányralépésekor kijelölt magának.

SPANYOLORSZÁG NAGY ESEMÉNYEK ELŐESTÉJÉN.

Balról jobbra: Santiago Alba, leendő miniszterelnök; Romanonez gróf, a parlament kiszemelt elnöke; Martiner Anido tábornok, akit hazaárulás miatt letartóztattak; Berenguer jelenlegi miniszterelnök és Sanchez Guerra, a forradalmárok vezére.

Till Antal nyugdijazása és egyéb szerződések

Egy másik nyugdijazott tanácsnoknak negyvenezer pengőt kellett fizetni szerződésének felbontásáért

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

A *Reggeli Ujság* legutóbbi számában megirta, hogy a polgármester elrendelte *Till* Antal, az Autobuszüzem ügyvezető igazgatója szerződésének felmondását. *Ez csütörtökön be is következett. Sipőcz* Jenő dr. polgármester

személyesen adta elő az ügyet a tanácsban,

amely a szerződés felmondásához hozzájárult. Ezzel a ténnyel azonban a *Till-problémát még nem intézték el,* aminthogy egész sora van a hasonló problémáknak, amelyeknek likvidálása *nagy anyagi áldozatot* ró a fővárosra. Csak nemrégiben is

negyvenezer pengőt kellett kifizetni egy teljes nyugdijjal nyugdijazott tanácsnoknak

azért, hogy egy vele kötött, szerencsétlenül megfogalmazott szerződést fel lehessen bontani.

De maradjunk a Till-esetnél. Till Antal, amikor B. listára került, értesülésünk szerint olyan szerződéssel ment az Autobuszüzemhez, amely neki *tanácsnoki jövedelmet* biztosit. Ezzel szemben az történt, hogy szerződését annak az elhatározásnak a következtében kellett felmondani, hogy

egy üzemvezetőnek sem lehet nagyobb jövedelme, mint a polgármesternek.

Till Antal, aki egy *középüzem* élén áll, s akinek ily módon *csupán alpolgármesteri* ellátásra volna igénye, amint velünk közlik, — tanácsnoki nyugdijának beszámitásával — eddig

körülbelül hetvenezer pengő jövedelmet élvezett évente,

tehát *majdnem kétszeresét* a polgármester jövedelmének. Igaz, hogy ebbe a jövedelembe beleszámit az az adó is, amelyet a vele kötött szerződés értelmében *neki kellett volna fizetnie,* beleszámit az *autótartás* tizennégyezer pengős tétele és benne foglaltatik a remuneráció és az egyhavi fizetésnek megfelelő karácsonyi jutalom is. A legmegdöbbentőbb azonban az, hogy Till most

harmincezer pengőt meghaladó nyugdijat követel

a maga számára, mert szerződésében nyugdijellátásáról is történt gondoskodás, amely — ugylátszik — jogot ad neki, hogy *hatesztendei üzemi szolgálat után* — közigazgatási szolgálati idejét is beleszámitva — tetemesen nagyobb nyugdijat kapjon, mint amennyi

egy aktiv tanácsnok fizetése.

Vagyis kitünt, hogy Till Antalnak *kétszeres* nyugdijellátásra van igénye: mint tanácsnoknak és mint üzemi igazgatónak. Nem a mi dolgunk megállapitani azt, lehet-e valakinek *törvényes alapon* kétszeres ellátásra igénye, — ezt tisztázzák majd egymás között a felek, — de rá kell mutatnunk arra a feltünő *lületességre,* amely Till és más nyugdijazott, de ujból alkalmazott tisztviselők szerződtetése körül történt.

A Beszkárt-nál *Folkusházy* Lajos nyomban hozzájárult szerződésének megváltoztatásába, mihelyt eredeti szerződésének tarthatatlansága kitünt. De ott van még *Márkus* Jenő vezérigazgató-helyettes szerződése, amelyet szintén le kell szállitani az alpolgármesteri jövedelem nivójára; és ott van a javadalmi őrség parancsnokának és a házinyomda teljes igazgatói nyugdiját élvező vezérigazgatójának lehetetlen és terhes szerződése, amelyet *a legelső adandó alkalomkor likvidálni kell.*

A fővárosnak egyéb üzemeinél, a gázgyárnál, az elektromos müveknél, a vizmüveknél, a temetkezési üzemeknél, a kötszer üzemnél, az élelmiszer üzemnél *a legteljesebb rend van,* mert az ezekkel kapcsolatos szerződések megkötésénél megvolt az ösztönös megérzés, amelyet bölcs előrelátásnak hivnak.

A
Reggeli Ujság
szerkesztősége és kiadóhivatala
március hó 1-én
V, Lipót-körut 5. sz.
alá költözött
Telefonszámok.
Szerkesztőség **125—10**
Kiadóhivatal **296—99**

Zsoldos előkészit középiskola magánvizsgákra, érettségire
VII, Dohány-utca 84. Telefon 424-47

Csilléry orvosi numerus clausust sürgetett az Orvosszövetség kongresszusán

A ma orvosa proletársorsra jutott — A kongresszus szükségesnek tartja a szabad orvosválasztást

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

Az *Országos Orvosszövetség* kongresszusa vasárnap reggel 9 órakor kezdődött a képviselőházban. Budapesti és vidéki orvosok igen sokan a megszállott területről jöttek, hogy hangot adjanak az orvosi kar sérelmeinek, panaszainak és igen sulyos exisztenciális bajainak.

Csilléry András dr. elnöki megnyitóbeszédében kifejtette, hogy

a magyar orvosi rend a legnagyobb gazdasági válsággal küzd

és gondoskodni kell, hogy a bajok orvoslása minél előbb megtörténjen. Nem állhat meg az a vád, hogy a kongresszus egyoldaluan csak a pénztári orvosok ügyeivel kiván foglalkozni, mert a szabad vagy kötött orvosi rendszer problémája és a társadalmi biztositások egészségvédelmi munkája az egész orvosi társadalmat érdekli.

Az orvosok valamikor a társadalomnak tekintélyes és megbecsült alakjai voltak, sőt öreg korukra vagyont tudtak maguknak biztositani, mig

ma az orvos a megélhetés energiaőrlő gondjaival küzködik.

Ennek következtében az orvosi hivatás tekintélyének zománca megkopott és az *orvosi társadalom bizonyos mértékig elproletarizálódott.* Nem az orvosi szakszervezet egyszerü bérharcáról van szó, hanem az orvosi tevékenység lehetőségének jövő kialakulásáról.

Numerus clausus kell

Tisztázni kell, hogy az orvosi társadalom milyen álláspontot foglaljon el az államhatalomnak egészségvédelmi és egészségügyi, gondozási tevékenységével szemben. Az orvosi tulprodukció kétségtelen. Ilyen körülmények között

szükséges az orvosképzés és az orvosegyetemre való felvétel tekintetében további módositás és korlátozás.

Ez a megállapitás keserü érzést kelthet a fiatal generációban, de a betevő falatért folyó életküzdelemben alig akad más mód a még megmenthetők megmentésére.

A kötött rendszer rontja az orvosi etikát

Azután megkezdték az orvosnak a társadalomban való helyzetéről szóló programpont letárgyalását. *Johan* Béla dr. egyetemi r. k. tanár fejtegette, hogy

az államnak felügyelnie kell polgárai egészségének megóvására, tehát az egészségvédelmi munka megszervezése állami feladat.

Nem akarnak ujabb néprétegeket elvonni a gyakorlóorvos elől, ellenben uj embertömegeket szeretnének bevinni az orvosi rendelőkbe.

Mihalkovics Elemér dr. egészségügyi főtanácsos kivánatosnak tartja, hogy az állam az orvossal való ellátás terén bizonyos kategóriák szerint különbséget tegyen polgárainak vagyonbiró képességei alapján. Kivánatosnak tartja, hogy betegség esetére az állam kényszeritően gondoskodjon a mezőgazdasági munkásról és a törpebirtokosról. A magasabb müveltségi fokon állók, igy a köztisztviselői kar, kisiparosok vonassanak ki az állam kényszeritő befolyásának alkalmazása alól.

A szabad orvosválasztás melletti álláspontot *Gellért* Elemér dr. ismertette. Rámutatott, hogy a szabad orvosválasztás kérdése nem az orvosi rendtartás ügye, hanem a tudományos orvosi gyógyitás szabadságának, az orvostudomány fejlődésének feltétele. A

kötöttrendszer romboló hatásu az orvosetikájára, mert az orvost függő helyzetbe juttatja és lelkiismeretének szabadságában is korlátozza.

A beteg és az orvos közötti legszemélyesebb, legbensőbb bizalmi viszony nélkül sikeres gyógyulás el sem képzelhető. Ezt a bizalmas viszonyt pedig a kötött rendszer egyenesen kizárja. Határozati javaslatában

a szabad orvosválasztás törvényes biztositását kivánja.

Javaslata szerint az orvosi rendtartás ellen vétő bármely magyar orvos nemcsak erkölcsi jellegü büntetést kaphat, hanem pénzbirságot és az orvosi müködéstől való eltiltást is.

Thaly Lóránd dr. egészségügyi főtanácsos a kötött orvosi rendszer fenntartását kivánja. *Hültl* Hümér dr. a rendeléseken elharapódzó rendszert kritizálja, mert

tarthatatlan, hogy a gazdag és tehetős emberek a szegény betegek részére létesitett ingyenes rendelésen keressenek gyógyulást.

Ingyenes rendelést csakis szegények vehessenek igénybe.

Tanárky Árpád egészségügyi főtanácsos *követelte a dijtalan állások megszüntetését.* A szövetség tagjai se kórházaknál, se rendelőknél ingyenes orvosi munkát nem vállalhatnak.

Pethő Ernő dr., *Klekner* Károly dr., *Madarász* Erzsébet dr. és többek felszólalása után a kongresszus elfogadta a beterjesztett határozati javaslatokat és kimondotta, hogy

az orvosszövetség elvileg a szabad orvosválasztás mellett foglal állást.

Kimondották, ha a pénztári szerződések lejárnak, gyakorlati térre viszik át ennek a kérdésnek a megoldását.

Eredeti
uj tavaszi modellek
köpenyek, kosztümök, komplék
kiárusittatnak
Femina Marton Nővérek
divatszalonjában
Budapest, IV., Türr István-u. 9

Ujrendszerü kartotékbiztositás!
Bármely rendszerü merőleges kartotékre (1000—1,000.000 lappal) alkalmazható.
Garantált eredmény:
Az esetleg tévesen lerakott lapok 2 percen belül biztosan fellelhetők.
Egyszerü, megbizható, olcsó. Modern organizációju vállalatoknak nélkülözhetetlen.
Régi kartotékokra is alkalmazható
Magyarország számára eladó a gyártási engedély és az átalakitás joga
Érdeklődjék irásban vagy telefonon
Empter és Jusztusz Teréz-körut 12. Tel. 169-38

Szőrszálhasogató csak dr. MORISSON szőrtelenitővel lesz

Káprázatos toalett-verseny a Király-dijon

Fekete-fehér szin dominált — Virágos imprimék tavaszi startja

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Nem akarok beleesni a Királydij-krónikások általános hibájába, s ezért mindjárt riportom elején közlöm, hogy a gyönyörü hatvanezerpengős nagydijat ezidén

Wenckheim Dénes gróf Ibikus nevü paripája nyerte meg.

Megesküdni persze én is éppen ugy, mint az asszonyok ezrei, nem mernék erre az eseményre, mert épen akkor fontolgattam magamban, hogy vajjon

a Hatvany Lili bárónő toalettje tetszik-e jobban Khuen-Héderváry Sándor grófné imprimé-ruhájánál.

— Megfogtam az Ibikust!

— És nem rugta meg? — kérdezte egy alkalmi viccelő, aki a büszke tiketteket hullatta szét a zöld füvön.

Ennél többet, őszintén szólva, én sem tudok a nagy dij lefutásáról, bár a sportszakértők és a versenykrónikások szerint még a lóversenyek történetében is ritkaság, hogy ily szép dijat futottak volna. Az összes lovak közül komoly ver-

EGY FELTŰNŐEN ELEGÁNS TOALET A KIRÁLY-DIJON.

senyben csak a favorit *Gilpin* és *Ibikus* volt, ha *Hortobágynak* a kistribün előtti remek momentumát nem számitjuk.

A versenyt Ibikus rövid fejhosszal nyerte, miután az utolsó háromszáz méteren együtt haladt a favorit Gilpinnel.

Minket nőket azonban a versenyeknél sokkal jobban érdekeltek egymás toalettjei, ha már anynyit drukkoltunk azért a nehezen várt szép időért,

ha már megcsináltattuk hétszáz-nyolcszáz pengős toalettjeinket, legalább mutathassuk meg egymásnak.

A toalettparádéval pedig ugyancsak sietni kellett, mert rendkivül sokan a megjelentek közül a milleneumi nagydij lefutása után az olasz—magyar futballmérkőzésre siettek, hogy ott társadalmi poziciójuknak megfelelően szintén reprezentálhassanak.

Divatszemlénket a Lovaregylet páholyában kezdtük meg.

Szegény Ibikus! Megnyerte a hatvanezer pengőt, de elvesztette azt a gyönyörüséget, hogy gyönyörködhessen a Lovaregylet népszerü elnökének, herceg Odescalchi Béla feleségének pompás toalettjében.

A Lovaregylet urai közül itt láttunk mindenkit, gróf Batthyány Elemért, herceg Festetich Taszilót, gróf Festetich Györgyöt, gróf Csekonics Gyulát, őrgróf Pallavicini Györgyöt, Wenckheim Lajos grófot (civilben, mert az ünnepi zsaket és cilinder helyett, ami nemcsak a milleniumi dijat, hanem az egész májusi mitinget megilleti, egyszerü barna zakót és puha kalapot viselt), herceg Esterházy Antalt, herceg Esterházy Pált, gróf Andrássy Gézát, Dréher Antalt, Hardy Kálmánt és végtelen sorát azoknak az uraknak, akiknek a magyar lótenyésztés és a lósport még mindig szivügyük.

A nagydijra rendkivül sokan érkeztek az *osztrák arisztokrácia és az osztrák versenyistállótulajdonosok* köréből is.

A milleniumi dij egy részét *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója is végignézte feleségével s a versenyen ott láttuk *Izabella* és *Gabriella* főhercegnőket is pompás toalettekben.

Mielőtt a hölgyek névsoráról beszámolnánk, meg kell emlitenünk azt a rendkivüli fontosságot, amit a millenniumi dij divat szempontjából jelent.

Ez az a nap, amelyre hetek óta, évről évre lázas izgalommal készülnek fel a divatszalónok, ez az a nap, amikor először kerülnek bemutatásra a szines és könnyü nyári toalettek, amelyek ha nem is minden évben időszerüenk, de a Király-dijra mindig elkészülnek.

A hölgyek inkább vacogtatják a fogaikat és hidegtől lila arcukra több ruzst és pudert raknak, *de az uj nyári toalettet feltétlenül felveszik.* Ezidén ugylátszik a virágos imprimé-anyagok lesznek ismét a nyári divat slágerei mert ezekből láttuk a legtöbbet a jólöltözködő asszonyokon.

Aki azonban ki akart válni a tömegből, az feltétlenül egyszinü toalettet választott, *amelyek közül a fekete és fehér szinek kombinációja dominált.*

Fekete és fehérbe volt öltözve *Hatvany Lili* bárónő, aki — mint mindig — ezidén is *a legelegánsabb volt a Király-dijon.*

Elegáncia és izlés tekintetében nem maradt mögötte Cartierné, gróf Almássy Jaqueline, akinek óriási szines tulipánokkal diszitett musszlin imprimé-kompléja egyik eseménye volt a Milleniumi-dijnak. Gróf Chamarie Félixné gyönyörü pettyes zsorzsetruhát viselt, szép volt gróf Wenckheim Lajosné, Hoffmann Mici feketefehérben, Strasser Richárdné fehér-fekete kosztümben, Éber Antalné és Münich Antalné feketefehérben, Török Sándor grófnő feketében, Chorin Ferencné sötétkékben, báró Forster May sötétékék-fehérpettyes toaletben, báró Kohner Vilmosné sötétkék-fehér pettyes ruhában, Haggenmacher Harryné feketében, báró Rosen Vladimirné fekete-fehérben, Darányi Béláné, gróf Haller Margit kékpettyes imprimében, báró Schell Gyuláné fehér kosztümben, Sztollár Edéné ezüstrókával diszitett sötétkék szatin toaletben, Kandó Lászlóné fekete prémmel diszitett fehér kompléban, Sacelláry Józsefné zöld-fekete imprimében, a Schiffer-lányok közül pedig báró Podmaniczky Atilláné nagy fehérpettyes barna kompléban, Therbócz Imréné zöldvirágos szatinruhában, Ordódy Béláné fekete-fehér toaletben.

Szenzációsan szép volt *De Vienne* francia követ feleségének kosztümje, Lady Chalston angol követ nejének imprimé ruhája, gróf *Cziráky* Lászlóné fekete-fehér toalettje és gróf *Teleki* Pálné kék flamingó ruhája.

Müvésznőink közül *Lábas* Juci keltett feltünést, gyönyörü szürkéskék tolatben, amelyre nagy szürke könnyü mókusbundát vett fel, *Titkos* Ilona, sötétkék ezüstrókás köpenyben és *Mészáros* Giza fekete-rózsaszindiszes selyemruhában, leányával, *Mészáros* Polettel, aki elegáns fekete-fehérprémes zsorzset-tolettet viselt. Szerencsére a hagyományos felhőszakadás elmaradt, mert akkor a riportomat igy fejezhetném be:

— „Futottak még" s következne végtelen sora a szebbnél szebb és elegánsnál elegánsabb pesti dámáknak, akiknek neve ebből a riportból kimaradt.

Héderváry Böske.

Andrássy Gyula tragikuma: Tulkésőn került a süllyedő hajó kormányrudjához

Apponyi Albert emlékbeszéde az Akadémia századik közgyülésén

— A Reggeli Ujság tudósitójától —

A *Magyar Tudományos Akadémia* nagyhetei vasárnap délelőtt zárult ünnepélyes közülésekkel, amelyen megjelent *József* királyi herceg, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Wlassics* Gyula báró, a felsőház elnöke, *Zichy* János gróf, *Juhász* Andor, a Kuria elnöke, *Apponyi* Albertné, *Palaviccini* György őrgróf és felesége; *Ravasz* László református püspök, *Végh* Gyula, az Iparmüvészeti Muzeum igazgatója, *Paikert* Alajos, a Mezőgazdasági Muzeum igazgatója, *Kéky* Lajos, mint a Kisfaludy Társaság képviselője, *Szathmáry* István, a Petőfi Társaság képviseletében, továbbá *Töttösy* Béla professzor és az Akadémia számos tagja.

Berzeviczy Albert elnöki megnyitóbeszédében az Akadémia müködésének századik évfordulójáról emlékezett meg. Utána *Balogh* Jenő dr. főtitkár a szokásos évi jelentés keretében vázolta az elmult tiz esztendő történetét, majd *Apponyi* Albert gróf tartotta meg *„Ifju gróf Andrássy Gyula emlékezete"* cimü előadását.

— Ifjabb *Andrássy* Gyula gróf jelentőségét a magyar nemzet életében talán legtalálóbban azzal lehetne jellemezni. — mondta — hogy

ő a nemzeti politikának olyan módszerét képviselte, mégpedig jóformán egyedül, amelyet tettekbe átültetni nem adatott neki alkalom, mely azonban mégis fáklyaként kell, hogy a jövőbe világitson, ha már nem tudtuk azt a multban kellőképpen érvényrejuttatni.

Andrássy korán ismerte fel a magyar nemzet sorsát, *azt az alapvető tényét, hogy számára maga a fennállás is probléma, hogy tehát a lét biztositása, a magyar politikának első feladványa, amely mögött a miként-lét kérdései háttérbe szorulnak.* Ez a felismerés uralkodik egész politikai és publicisztikai tevékenységén, ez sugallta az 1867. évi kiegyezésről irt könyvét, amely megnyitotta neki az Akadémia kapuit.

A politikai problémáknak realisztikus felfogása azonban távolról sem jelentett sem cinizmust, sem hétköznapi gyakorlatiasságot;

össze tudott forrni az örök erkölcsi értékek, az etikai ideálok kultuszával, melyet senki sem tartott szentebbül, mint Andrássy.

Talán a nemzetközi politika terén tulzott skepticizmussal nézte azokat a törekvéseket, amelyek az állandó béke biztositását nemzetközi birói intézmények létesitésében keresi. Életének utolsó éveiben azonban, a világháboru borzalmainak hatása alatt módosult ebbeli felfogása.

Hogy Andrássy fölényyes jellem és észbeli tulajdonságainak ellenére nem tudott gyakorlatilag érvényesülni, annak okai nagyrészt a külső körülményekben kereshetők, amelyek politikai müködését kisérték.

Miután hosszabban foglalkozott *Andrássy* Gyula gróf akadémiai székfoglalójával, igy folytatta:

— Foglalkozni akarok Andrássy pályafutásának pozitiv tragikumával. *Életének negativ tragikuma abban állott, hogy sohasem érvényesithette képességeit forrón szeretett hazájának megmentésére, bár tudatában volt annak, hogy e képességekkel rendelkezik, tehát jogosan, sőt kötelességszerüen törekedett arra, hogy azokat felhasználhassa.*

Pozitivvá ez a tragikum akkor változott, amikor végre belátta, hogy szükség van reá és odaállitották a süllyedő hajó kormányrudjához: későn.

Vállalta az állást és cselekedett haladéktalanul, kiméletlen egyenességgel minden irányban. És mintha egy pillanatra felvillant volna a reménysugár: nyugatról jött bizonyos tapogatózások alakjában, de ennek véget vetett a teljes belső felfordulás.

Andrássy államférfiui hirnevén azonban nem esett csorba.

Amikor ő ezt megjósolta önmagának a kétségbeesett helyzetben vállalt külügyminiszterség átvételekor, tévedett.

Az ő emlékét illetően nem maradt életének e tragikus epizódjából más, mint az a tisztelet, amellyel az önfeláldozás legmagasabb fokának, ha önkéntelenül is, mindenki hódol.

Apponyi Albert beszédét hosszantartó taps követte, majd *Berzeviczy* Albert köszönetet mondott megjelenéséért *József* királyi hercegnek, az Andrássy-család tagjainak és a közönségnek.

A közgyülés után az Akadémia tagjai és vendégei ünnepi lakomára gyültek össze.

Décsiben minden nap

Robert Stolz legujabb slágerei:

HEUTE NACHT — EVENTUELL?!

Ma éjszaka - talán?!

A Cito Cinema 10 felvonásos hangos vigjátéka, elejétől végig német beszéd és ének

A főszerepben:

JENNY JUGO

Hangos hiradók

Miért utazik Bud Rómába?

Törvényjavaslat készül a mezőgazdasági termésértékesitésről

— *A Reggeli Ujság tudósitójától* —

Hetek óta folyik az intenziv tanácskozás magának a miniszterelnöknek a vezetésével a gabonaértékesités problémájának megoldásáról. A legutolsó tanácskozás szombaton délután volt és a szakminiszterekkel együtt a jövő héten is folytatják a megbeszéléseket, amelyekbe belevonják a malomérdekeltségeket, valamint a kereskedelem képviselőit is.

Ugyancsak a gabonaértékesités kérdésével foglalkozik kedden délután az egységes párt agrárblokkja, amelyen gróf Bethlen István ismerteti a sürgősen megoldandó kérdés fejleményeit. Az értekezleten báró Vay László főispán részletes elaboratumát tárgyalják, aki a gabonaértékesitésre vonatkozó terveit már a télen kidolgozta és legelőször a néhány héttel ezelőtt tartott szolnoki gazdagyülésen hozta nyilvánosságra. A tervvel behatóan foglalkozott a miniszterelnök és Mayer János földmivelésügyi miniszter is. A főispán tervezetének lényege elsősorban a buza márkázása körül mozog, az értékesitésre vonatkozólag ugyanesak egészen uj megoldásokat ajáni.

A földmivelésügyi minisztériumból nyert információk szerint sürgősen befejezik a gabonaértékesitésre vonatkozó tárgyalásokat, mert

még a gabonakampány megindulása előtt törvényjavaslatot készit a minisztérium a mezőgazdasági termés értékesitéséről,

s a javaslatot a parlament nyári szünete előtt kivánja a miniszterelnök letárgyaltatni.

*

A gabonaértékesités problémájának letárgyalása után értesülésünk szerint Mayer János földmivelésügyi miniszter Rómába utazik. Mayer János egyrészt viszonozza Acerbo olasz földmivelésügyi miniszter budapesti látogatását, másrészt éppen a gabonaértékesitésre vonatkozólag folytat tárgyalásokat Rómában. Az olaszok ugyanis Bethlen István gróf római utja alkalmával kijelentették, hogy a nemesitett vetőmagvakat, valamint a fajállatokat elsősorban és nagymértékben Magyarországból kivánják beszerezni, s ennek a megbeszélésére van sürgősen szükség.

Ripka Ferenc a törvényhatósági tanács megalakulásáról

Mi van az uj törvény végrehajtási utasitásával?

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

A belügyminiszter néhány nappal ezelőtt ugy nyilatkozott, hogy az uj fővárosi törvény végrehajtási utasitásának a tervezetét véleményadás céljából megküldötte a főpolgármesternek és a polgármesternek. Ezzel szemben a városházán — legnagyobb csodálkozásunkra — azt a felvilágositást kaptuk, hogy

sem a közvetlenül érdekelt főtisztviselők, sem a véleményadásra hivatott tiszti főügyész semmit sem tudnak arról,

hogy az utasitás-tervezet csakugyan leérkezett volna a fővároshoz. Nem tudjuk megérteni, mi lehet az oka a nagy titkolódzásnak és főleg *mi lehet a célja?* Mert hiszen kétségtelen, hogy a polgármester mellett az alpolgármesterekre nézve sem lehet közömbös, miképpen gyakorolják majd azt a hatalmat, amelyet az uj törvény — *teljes egyéni felelősségük kidomboritásával* — reájuk ruház. Csak két esetet tudunk elképzelni, amivel ez a nagy hallgatás megmagyarázható. Az egyik, hogy a polgármester *még nem kapta kézhez* a tervezetet; a másik, hogy már a kezei között van, de előbb *át karja tanulmányozni* azt. Minthogy a véleményadásra a miniszter — értesülésünk szerint — *tizenötnapi* határidőt szabott, rövidesen a többi érdekelt is abban a helyzetben lesz, hogy megismerhesse a tervezetet és megtegye rá a maga észrevételeit.

Egyébként a városházán már elintézettnek tekintik a törvényhatósági tanács gyors életrehivását, annak ellenére, hogy *kissé nehezen képzelhető el ennek a szervnek a mai szervezetbe és a még életben levő törvénynek a keretébe való belekapcsolódása.*

A törvényhatósági tanács az uj törvény rendelkezéséből alakul és gyakorolja a reá ruházott jogokat

és teljességgel tisztázatlan az a kérdés, hogy a mostani törvény alapján hogyan fog működhetni. Lehet, hogy a vegrehajtási utasitás arra vonatkozóan is rendelkezik és talán módot nyujt arra, hogy azokat a nehézségeket, melyeket a törvényhatósági tanács megalakitása és működése elé a mai törvény szab, el lehessen háritani.

Munkatársunknak alkalma volt *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesterrel, *még londoni utja előtt,* az uj törvényről és a törvényhatósági tanácsról rövid eszmecserét folytatni. Arra a kérdésünkre: *mit vár az uj fővárosi törvénytől,* a főpolgármester ur a következőket felelte:

— Várom a főváros egész közigazgatásának megifjodását, reneszánszát, és pedig azok nélkül a hibák nélkül, amelyeket ma a főváros közönsége joggal panaszol. Várom a gyors és káros bürokratizmus nélküli közigazgatást.

— A törvény igen nagy hibájául róják fel azt, hogy az ellenőrzésnek olyan mértékét statuálja, amelyik lehetetlenné tesz minden adminisztrativ munkát...

— Az ellenőrző hatásköröket — vetette közbe élénken — pontosan körülirja a törvény, ugyhogy minden, az ellenőrzéssel megbizott tényező tudja, mi a teendője. És az ellenőrzésnek olyan módon való gyakorlása, hogy ne hátráltassa az ügymenetet és felesleges en ne terhelje az ellenőrzendő hivatal vagy intézmény személyzetét, mindig annak a rátermettségétől függ, aki az ellenőrzést gyakorolja. Az ellenőrzésnek sohasem szabad hátráltatnia a munkát, hanem mindig elősegitenie.

— A főpolgármester és a polgármester hatásköre?...

— Ezt a két haaskört élesen elhatárolja a törvény. Ennek az lesz az üdvös következése, hogy megszünteti azokat a surlódásokat, amelyek az eddigi törvény rendelkezéseiből állihatnak elő.

— És a törvényhatósági tanács?...

— Ez a szerv az autonómia óriási fejlődését jelenti, mert a tisztviselő elem helyett a polgárságot vonja be az ügyek intézésébe. A törvényhatósági tanács valószinüen a törvény szentesitése után, de az uj törvényhatóság megalakulása előtt életbelép.

— És az őszi választás eredménye?...

— Feltétlenül polgári többséget várok, bár kétségtelen, hogy a szociáldemokrata párt is behozza a maga számarányához mért százalékot. Ezt a százalékot én a szabadon választott bizottsági tagok egyötödére, tehát 28—30 mandátumra taksálom.

Hogy mennyire jogosult a főpolgármester ur optimizmusa, azt a közeli jövő fogja megmutatni.

Összecsukós vaságyak
sodronyágybetétek, vas-, rézbutorok kárpitozott matracokat legolcsóbban szállit **Prohászka** gyáros, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 46. — Fióküzlet: Üllői-út 9

Csak ott szálljatok meg Svájcban, ahol magyar borokat tartanak!

ZÜRICH
Hotel Baur au Lac
Grand Hotel Dolder
Savoy-Hotel Baur en ville
Rest. z. Kronenhalle
Hotel St. Gotthard
Restaurant Hungaria
Café Neumann

BASEL
Weinrestaurant „Hungaria"

BERN
Café du Theatre
Hotel Schweizerhof
Savoy-Hotel
Kasino

MONTREUX
Golf-Hotel
Hotel Minerva
Restaurant-Brasserie „Minerva-Hungaria"

ST. MORITZ
Hotel Calonder
Hotel Belvedère
Hotel du Lac
Hotel Monopol

DAVOS-PLATZ
Angleterre Park-Hotel
Pension Helios
Éden-Hotel
Hotel Bahnhof

Kollarich Bélát, az egyetemi tüntetőt zárt szanatóriumba szállitották

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

A mult hét egyik napján a VIII. kerületi kapitányság közelében egyik mellékutcában egy zavarosan viselkedő, jólöltözött 20—22 év körüli fiatalemberre lettek figyelmesek a járókelők. A rendőrőrszem figyelmét is felhivták a feltünően viselkedő fiatalemberre, mire igazoltatni akarta, zavaros válaszokat adott a rendőrnek, aki bekisérte a kerületi kapitányságra. Itt azután kiderült,

hogy a jólöltözött fiatalember Kollarich Béla 22 esztendős egyetemi hallgató, Kollarich kórházi főorvos fia.

Kollarich Béla egyetemi hallgató neve két esztendővel ezelőtt az utcai tüntetések kapcsán került a nyilvánosság elé. Az előkelő családból származó fiatalember, mint emlékezetes, a *„Huzd rá Jonny"* cimü operett elleni tüntetésekben, majd az Erzsébet-körúton *Az Est* kiadóhivatala ellen rendezett tüntetésekben vett részt. Az Erzsébet-körúton lezajlott tüntetések alkalmával egy 40—50 főnyi tömeg a lapvállalat kiadóhivatalának kiarakatablakait bezuzta. A kiadóhivatalban tartózkodó egyik tisztviselő, vitéz *Frank* Imre riasztó lövéseket adott le pisztolyából, hogy a tömeg támadását elháritsa.

A lövöldözés után a rendőrség nyomozást inditott és ekkor Kollarich Béla tanuképpen jelentkezett és vallomást tett, hogy vitéz Frank Imre kiadóhivatali tisztviselő használta revolverét.

Az igazoltatások után kiderült viszont az is, hogy Kollarich Béla a tüntetők ama csoportjában volt, amelyik a kirakattáblákat bezuzta.

A tüntetések ügyéből kifolyólag a rendőrség a szereplő személyek ellen megindította az eljárást.

Kollarich Bélát édesapja szigoruan szülői felügyelet alá helyezte és kijelentette, hogy fia a jövőben ilyen hasonló mozgalomtól távoltartja magát.

A fiatal egyetemi hallgató azóta tényleg semmiféle hasonló ügyben nem szerepelt. Egyébként is igen szorgalmas és tehetséges hallgatója volt az egyetemnek, csupán nagyfoku idegessége ejtette aggodalomba hozzátartozóit.

Koliarich Bélát a kerületi kapitányságon megvizsgálták és megállapitották, hogy sulyos idegbajban szenved.

Édesatyját azonnal értesitették a szomoru eseményről, aki nyomban megjelent a kapitányságon és a rendőrséggel együttesen intézkedett, hogy fiát egyik zárt szanatóriumba szállitsák.

A fiatal Kollarich Béla orvosi vélemény szerint *huzamosabb orvosi gyógykezeltetés után tökéletesen meggyógyul.*

A Kuria soron kivül tárgyalja Molnár Ferenc pörét a Vigszinház ellen

Ismeretes, hogy *Molnár* Ferenc pört indított a *Vigszinház ellen* és arra kérte a bíróságot, hogy évek óta pihentetett darabjait oldja föl a lekötöttség alól. *Jób* Dániel igazgató nyomban a pör megindítása után müsorra tüzte *Molnár* Ferenc egyik-másik darabját, ennek ellenére a pörös eljárás tovább folyt a *Vigszinház-részvénytársaság* ellen, mert

Ben Blumenthal, a részvénytársaság elnöke arra az álláspontra helyezkedett, hogy a jogok a részvénytársaság szerzett vagyonértékei és ezeket visszapörölni nem lehet.

Az elsőfoku biróság *Molnár* Ferencet elutasitotta keresetével, a *Tábla azonban a világhirü iró javára döntött.* A *Szerzők egyesülete* most azzal a kéréssel fordult a *Kuriához,* hogy soronkivül mondjon végső itéletet ebben a pörben, mert a törvényszéken több hasonló ügy vár elintézésre. Igy *Lengyel* Menyhért keresete ugyancsak a *Vigszinház* ellen a *«Taifun»* és az *«Antónia»* fölszabaditása tárgyában, amelyet junius 17-én akar tárgyalni az alsófoku biróság. A *Kuria elnöke helyt adott a kérésnek és Molnár Ferenc pörében soronkivül junius 15-ére tüzött ki tárgyalást.*

Miss Pilavin

Az idei Nemzetközi Vásár legszebb kiállitását az Egészségügyi Pavillonban Pilavin fenyőfürdőben uszó Miss Pilavint állandóan óriási tömeg bámulja. Miss Pilavin hétfő estig ingyen osztja ki a

»Kozmetika«
folyóiratot

ÉJSZAKÁK

Az éjszaka az Élet bölcsője
Tagore

címen **négy** kötetben **négy** szerző mesteri tollából **négy** viharzó éjszaka regénye.

A Fekete Tenger egy tájfunos, rettegéses éjjelét irja le egy francia hadihajó hánykódó fedélzetén

Claude Farrère: ÉJSZAKA A TENGEREN

című kötetjében. A **természet** tomboló viharzását iró soha még ilyen idegpattantó valóságérzéssel nem rögzitette papirra.

A **háboru** irtózatosan viharzó éjszakájába vezet

Bálint Imre: REGGELRE MEGHALUNK

kötetje. A francia front legkülső szakaszán, közvetlenül a német támadás előtt, egy földalatti mulató borpárás levegője vesz körül, amikor lecsapnak az első gránátok. A halálfélelem görcsös vonaglásában az állat felülkerekedik az embereken.

A **forradalom** rémületét szitáló viharzását vájja fel

Joseph Kessel: SZIBÉRIAI ÉJSZAKÁK

regénye: kalandorok, kémek, nemzetközi tisztek, hadifoglyok és csempészek kusza világába villan bele a kancsukától véresre szántott vállu leányok fehér husa — a legkelendőbb árucikk 1919 telének egyik fagyos éjszakájában, Vladivosztokban.

S a természet, a **háboru** és a **forradalom** elemi erejü viharain tul egy felfeslő **leányélek** rejtett viharaiba világit bele

Rónay Mária: ÉVA KÉT ÉJSZAKÁJA

című regénye: a mai **leánynemzedék** kielégületlen, **szépség** és boldogság után hiába **vágyakozó** éjszakáinak megrendítő **lelki** képe, — a nagy, szomjas, tavaszi vágyak frenezises himnusza.

Az Idei Könyvnap szenzációja a gyönyörüen kiállitott **négy** kötet.

KÖTETENKÉNT ÁRA 3 PENGŐ

GENIUS

FUTBALLUNK MOHÁCSA

I. KÉP: KORÁNYI MEAZZA ELŐL FEJJEL MENT. — II. KÉP: Dr. BAUWENS, A MECCS BIRÁJA ÉS BALONCIERI OLASZ CSAPATKAPITÁNY KEZET FOGNAK. — III. KÉP: A MAGYAR CSAPAT ZSARNÓCZAY SZÖVETSÉGI ALELNÖKKEL AZ ÉLÉN MEGJELENIK A PÁLYÁN. — IV. KÉP: A LENGYEL KAPUS HELYETT A HÁTVÉD MENT. — V. KÉP: GYENGE MAGYAR TÁMADÁS AZ OLASZ KAPU ELŐTT. — VI KÉP: A RÉSZTVEVŐ CSAPATOK DRÉHR ÁLLAMTITKÁRRAL A KORMÁNYZÓ PÁHOLYA ELŐTT.

Hosszu Kálmán járásbirósági tisztviselőt lopás gyanuja miatt előzetes letartóztatásba helyezték

A letartóztatott tisztviselő ártatlanságát hangoztatta a rendőrségen

— A Reggeli Ujság tudósitójától —

A főkapitányság intellektuális osztályán vasárnap délben előzetes letartóztatásba helyezték Hosszu Kálmán járásbirósági tisztviselőt. A fiatal és jó családból származó járásbirósági kezelőtiszt sulyos bünc selekmény gyanujával került a rendőrségre. Napokkal ezelőtt az unitárius egyház vezetősége feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki a Koháry-utca 4. szám alatt levő irodahelyiségből 9000 pengőnyi készpénzt, az egyház tulajdonát képező májusi házbérjövedelmet ellopott. Hosszu Kálmán bejáratos volt az unitárius egyház irodájába, mert egyik unitárius székely ifjusági egyesület elnöke. Legutóbb a mult hét keddjén járt a Koháry-utcai irodahelyiségben, hivatalos ügyeket beszélt meg, majd azután eltávozott. Másnap délután megállapitották, hogy az egyik asztalfiókban őrzött 9000 pengő érthetetlen módon eltünt. A feljelentés alapján meginditott nyomozás olyan adatokat talált, amelyek Hosszu Kálmán ellen szólanak.

Mindamellett a fiatalember ellen tárgyi bizonyitékot a nyomozás nem tudott produkálni, de viszont egy vallomás meglehetősen ellene irányult.

Egy tanu jegyzőkönyvbe mondotta, hogy Hosszu Kálmán hónapokkal ezelőtt egyszer kijelentette — amikor egy nagyobb összegü pénzt látott a gondnoki irodában — «jó lenne ezt a kis pénzmagot elvinni.»

A járásbirósági kezelőtisztet szombaton délelőtt előállitották a főkapitányságra és a 9000 pengős lopásra vonatkozólag kihallgatták. A fiatal ember a leghatározottabban tiltakozott a gyanusitás gondolata ellen és hivatkozott büntetlen előéletére, állására és családjára, továbbá arra is, hogy

a gyanusitásnak semmi komoly tárgyi alapja nincsen.

Elébe terjesztették azt a tanuvallomást, amely szerint egy izben a pénz elvitelére vonatkozólag kijelentést tett, mire Hosszu Kálmán előadta, hogy ez üres pletyka és ha mondott is ilyesmit, azt csupán tréfából mondhatta.

A főkapitányságon vasárnap délelőtt mégis ugy határoztak, hogy Hosszu Kálmánt előzetes letartóztatásba helyezik. Hosszu Kálmán és hozzátartozói a biróság sürgős döntésében remélik az ügy végleges tisztázását.

Ha nem akad bérlő, a Magyar Szinház nem nyitja meg Szinházát a jövő szezónban

A Magyar Szinház Rácz-rezsimjének hiteles története — Vágó Béla és Roboz Imre után Faludi Jenő az uj aspiráns

A Magyar Szinház válsága érthető izgalommal tölti el nemcsak a kenyerükért aggódó szinészeket s a szinháznál dolgozó müszaki személyzetet, de magát a nagyközönséget is. A sajtó gyakran foglalkozott ezzel a válsággal s nem egészen rajta mulott, hogy *csak féligazságokat tudott nyilvánosságra hozni.*

Az alábbiakban *hiteles történetét* adjuk annak a furcsa históriának, amely a Magyar Szinház igazgatói irodájában játszódott le az idén. *Szalai* Emil dr., a vagyonbukott Unió Szinházüzemi és Szinházépitő R. T. csődválasztmányának s a Magyar Szinház R. T. igazgatóságának tagja, az alábbiakban mondja el a Magyar Szinház idei szezonjának históriáját s azokat a terveket, amelyekkel megoldani kivánják a szinház sorsát:

— A Magyar Szinház julius 1-étől kezdve bérbevehető — kezdte meg érdekes nyilatkozatát *Szalai dr.* — Ha a jelenlegi bérlő hamarább menne ki a szinházból, *akkor már attól az időponttól kezdve is kapható a bérlet.* Eddig két bérlő jelentkezett. *Vágó* Béla március elején tett ajánlatot, de később *nem konkretizálta ajánlatát és igy nem finalizálódhatott ez a propozició* eredménnyel. Beható tárgyalást egyedül *Roboz* Imrével folytattunk. A tárgyalások folyamán azonban az a meggondolás alakult ki a bérbeadó részéről, *hogy kétévnél hosszabb időre nem adhatja ki a Magyar Szinházat és igy Roboz Imre, aki öt évre akarta megkötni a bérletet, vissza lépett.*

Azóta, mind a mai napig, bérlő nem jelentkezett.

— A szinházat mult év juliusában egy évre, további kétévi opcionális joggal az *Exurb Ingatlanforgalmi R.-T.* bérelte ki. *Ez a részvénytársaság addig semmiféle működést nem fejtett ki.* A részvények tulajdonosai akkor *Rácz* György, *Hegedüs* József dr., *Blumenthal* Oszkár és *Erdös-Zala* László voltak. Az Exurb megkisérelte, hogy nevét *Szinházfejlesztő R.-T.-ra* változtassa meg,

de a cégbiróság ezt nem engedélyezte s igy a Magyar Szinházat bérlő részvénytársaság neve továbbra is Exurb Ingatlanforgalmi R.-T. maradt.

Ugy tudom, már mult év őszén Hegedüs és Erdös-Zala s később Blumenthal is érdekeltségüket átadták Rácz Györgynek, *aki egyedüli birtokosa lett az Exurb részvényeinek.* Ez év márciusában Rácz György bejelentette a Magyar Szinház R.-T.-nak, *hogy opcionális jogával nem kiván élni és igy az Exurb bérlete junius 30-án megszünik.* Most áprilisban *Rácz György is lemondott az Exurb igazgatótagságáról*

s jelenleg Tordai Ottó dr. és egy másik személy, akinek nevét nem tudom, tagjai az Exurb igazgatóságának.

— Az Exurb már március óta nem tesz eleget fizetési kötelezettségeinek a *tulajdonos Magyar Szinház R.-T. és a közhatóságokkal szemben.* Az előadásokból befolyó pénzeket, hallomásom szerint, a szinészek közt osztják szét. A háztulajdonos igényei előreláthatóan jórészt az Exurb *kauciójából lesznek fedezhetők.* Ez is egyik oka, hogy a Magyar Szinház R.-T. nem élt a bérlet egyoldalu megszüntetésének jogával, amit, ha megtett volna, a szinház személyzete sinylette volna meg.

— Rácz Györgyy ez év áprilisában a háztulajdonos Magyar Szinház R.-T.-nak bejelentette, *hogy további áldozatot hozni nem tud,*

mert eddig több, mint százezer pengőt költött a sajátjából a vállalkozásra.

— A Magyar Szinház Rt. *május 14-én* a központi járásbiróság, *földszint 26. ajtó alatt, délután 4 órakor* a jelzálogos hitelezők kérelmére árverésre bocsátja az Izabella-tér 6. számu házat. *Ennek kikiáltási ára 95.400 pengő s legolcsóbb eladási ára 48.000 pengő.* Az árverés foganatositására *Horváth* Kamilló dr.-t küldte ki a járásbiróság. *A szinház árvereztetése Barna Bertalan hitelező kivánságára elmarad.*

Rácz György pecsétje.

A fenti nyilatkozathoz annyit kivánunk még hozzátenni, hogy Rácz Györgyék nemcsak az *Exurb Ingatlanforgalmi Rt.* cimének megváltoztatását, *de tárgykörének, munkakörének megváltoztatását is kérték annak idején a cégbiróságtól.*

A hatóság azonban sem a cimnek, sem a munkakörnek megváltoztatását nem engedélyezte, ennek ellenére is szinházüzemet tartott fenn az Exurb, amelynek telekspekuláció a tárgyköre s valahol Pestszentlőrincen van a székhelye.

Rácz Györgyék *mégis több szerződést kötöttek és irtak alá, mint*

Szinházfejlesztő Rt.

Többek között *Kovács* Kálmánnal, *Drégely* Gáborral, *Lakatos* Lászlóval, *Bus-Fekete* Lászlóval, akiknek szerződései *ezzel a pecséttel Marton Sándor dr. irodájában fekszenek.*

Rácz Györgyék tehát olyan részvénytársaság keretében foglalták el helyüket a Magyar Szinháznál, amely őket *a törvény értelmében erre a munkakörre nem jogositotta.*

Faludi Jenőt ugy a szinházi világban, mint a sajtóban a Magyar Szinház jövendő igazgatójaként emlegetik. Természetesen a támadások egész pergőtüze indult meg ellene, amikre vonatkozóan az alábbiakban reflektál Faludi Jenő:

— *Nem igaz, hogy a magyar szerzőknek tartozom* — tiltakozik a vádaskodókkal szemben *Faludi* dr. — Az igaz, hogy a Szinházbérlő Rt., amelynek müvészeti igazgatója voltam, de gazdasági ügyeit **nem intéztem,** *a magyar szerzők közül valóban tartozik Emőd Tamásnak és Török Rezsőnek 2100 pengővel és Zágon Istvánnak cirka 700 pengővel,* akik azt hiszik, hogy én vagyok személyileg felelős ezért.

— Tizennyolc magyar szerzővel kötöttem ebben a szezonban szerződést a Comedia képviseletében. De nemcsak ezek a szerzők, mások is

egyenesen felszólitottak, hogy pályázzam a Magyar Szinház igazgatójának.

Ugyanigy a szinészek is. 1911 óta vagyok szinigazgató, eddig is erre adtam az életemet, *a vagyonomat is. Az a hitem, hogy értek a szinházhoz és a magyar szinházi kultura terén müvészi eredményeim vannak.* Az irók és müvészek morális biztatása esetleg *rávisz arra, hogy visszatérjek a szinházhoz.*

*

Ez a helyzet a Magyar Szinháznál. Még annyit kivánunk hozzáfüzni ehhez, hogy tudomásunk szerint

a Magyar Szinház Rt., amint husz év óta, ugy ezentul sem akar saját kezelésben szinházi üzemet tartani

s csak bérleti uton kivánja hasznositani szinházát. De valószinüleg már a napokban hivatalosan is jelentkezik Faludi Jenő a bérletért és igy, ha elfogadható feltételeket nyujt a bérbeadó részvénytársaságnak, *ugy megszünik az a veszély, hogy a Magyar Szinház a jövő szezonban zárva tartsa kapuit.*

U. Gy.

Morandi Renato

Rendszeresiteni akarják a budapest—római repülőgépjáratokat

A Trans-Adriatika Budapesten időző vezérigazgatójának nyilatkozata az olasz légi kapcsolat fontosságáról

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

A mátyásföldi repülőtéren néhány nap óta egy uj utasszállitó gép landol minden délután három órakor. Ez a gép *a Trans-Adriatika olasz repülőgéptársaság négyüléses gépe,*

amelyet a Nemzetközi Vásár tartama alatt járatnak Budapesten.

Az olasz repülőgéptársaság régi terve, hogy

Róma és Budapest között megteremtsék a légi összeköttetést,

amelynek ugy *kereskedelmi,* mint *politikai* és *turisztikai* szempontból óriási jelentősége van. A magyar kormánykörök is szimpátiával fogadták a Budapest—Velence, illetve római légi összeköttetés tervét.

A Trans-Adriatika vezérigazgatója, Renato *Morandi* pénteken délután a társaság egyik gépével megérkezett Budapestre és a *Reggeli Ujság* munkatársának a magyar-olasz légügyi összeköttetésről, valamint az Adriatika légiforgalmának részleteiről az alábbi nyilatkozatot tette:

— Legelsősorban is meg kell állapitanom, hogy Budapest éppen fekvésénél fogva nagy légi központ a nemzetközi repülőforgalom szempontjából. Igen fontos és nemzetközi jelentőségü vonalak vezetnek Budapesten át. Példa erre, hogy Európa összes nagyobb városai, *Párizs, Berlin, London, Konstantinápoly, Varsó, Hága, Bukarest, Belgrád* 24 órai repülőut után elérhetők. Róma az egyetlen kivétel,

Budapesttől Rómáig a vonat 36 óráig megy, ezzel szemben a légi ut 7 óráig tart, amely a vonattal szemben 60 százalékos megtakaritást jelent.

Itt mindjárt meg kell állapitanom, hogy éppen Budapest és Róma között a legrosszabb a légi összeköttetés és ez azért van, mert a két főváros között közvetlen repülőjáratok nem közlekednek. El lehet képzelni, hogy micsoda perspektivák nyilnak meg az esetben,

ha a Budapest—Velence—Róma közvetlen légivonalat be tudjuk kapcsolni a nemzetközi forgalomba.

A magyar kereskedő, akinek az ideje éppen oly drága, mint a külföldié,

reggel nyolckor még Budapesten van, déli 12 órakor már Velencében ebédel. Délután 2 órakor Milánóban lehet, 5 órakor Rómában.

— Társaságunk tekintettel volt arra a szivélyes és belső viszonyra, amely különösen a két nemzet között fennáll, felismerve a budapesti nemzetközi vásár jelentőségét, elhatározta, hogy

a vásár idejére próbajáratokat indit.

Elhatározásunkban megerősitett a vásár rendezőségének és az Idegenforgalmi Irodának felszólitása. Ezzel a légijárattal meg akartuk könnyiteni a nagy elfoglaltságu külföldi kereskedőknek az utazás lehetőségét.

Az eredmény igazolt is minket, mert az uj légijárat jegyeit a közönség elkapkodta.

A légijárat technikai szempontból két részre osztható. Az első rész Velence—Grác, az Alpokon át vezet, igen magas völgyi utakon kell repülni, a hegycsucsok miatt. A második rész könnyebb fele az utnak, mert Grácon tul sikság felett repül a gép és mindig megvan adva a leszállás lehetősége.

Az igazságnak megfelelően meg kell mondanom azt is, hogy a próbajáratok elinditása óta egy kényszerleszállás történt.

Erős ciklon volt Grác és Budapest között, ugyanakkor a gép iránytüje elromlott. A pilóta, aki még ezt a vonalszakaszt tökéletesen nem ismerte, kényszerleszállást hajtott végre. A közönség egyébként félreismeri a kényszerleszállás jelentőségét.

Ez nem baleset, csak óvatossági rendszabály. Épp olyan, mint amikor egy gőzös a vihar elől a kikötőbe menekül. A Trans-Adriatika 1926 óta rendszeres járatokat tart Ausztria és Olaszország között.

Gépeik naponta 3500 kilométernyi légiutat tesznek meg, ami évi egymillió légi kilométernek felel meg. Évenkint 14.000 utast szállitunk és soha sehol halálos kimenetelü balesetünk nem volt.

Magyar részről örökké emlékezetes, nagyszerü fogadtatásban volt részünk. Nemcsak gépeinket tartották jókarban, hanem az olasz pilótákat is szeretettel vették körül és az időjárásjelentések elsőranguan pontosak voltak.

A légijáratok rendszeresitése ügyében még biztos választ nem adhatok,

de a magyar kormányférfiak részéről megnyilvánult szivélyes fogadtatásból remélem, hogy a magyar-olasz légikapcsolattal a két nemzet barátságának ujabb kötelékét sikerül majd létrehozni.

Értesüléseink szerint a Budapest—Róma közötti légikapcsolat megteremtésének tervével illetékes helyen komolyan foglalkoznak és néhány napon belül folytatják a tárgyalásokat az Adriatika igazgatóságával.

Negyvenéves és nyolcéves növendékek a Bihari Zeneiskolában

Kottából tanulnak a magyar cigányzenészek

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Vasárnap délután tartotta meg az *Országos Magyar Cigányzenész Egyesület* kebelében alakult *Bihari Zeneiskola* második hangversenyét, az egyesület helyiségében. A zeneiskola igazgatója, *Szekeres* Ferenc, az ismert nevü magániskola tulajdonosa, aki tizenkét zeneakadémiát végzett tanárral végzi a tanitás munkáját. Közel 160 növendéke van az iskolának.

Sajnos azonban nagy részük még a havi 2—4 pengő tandijat sem tudja fizetni,

s igy a jelenlegi kontingens 80-ra apadt. Szekeres Ferenc igazgató panaszkodik a sulyos válságba jutott iskola helyzetéről:

— A növendékek kizárólag a magyar cigányság sorából kerülnek ki. Nagy részük annyira szegény, hogy *cipőjük sincs s legtöbbjük télvíz idején nem tudott iskolába járni.* Néhány hangszerész és kiadó cég jótékony adományokkal segitett, de a társadalomnak az a rétege, amely a jazz ellen, mint internacionális muzsika ellen támadt, *elzárkózott a segitség elől.* Növendékeink között *vannak hatévesek s vannak 50 éves ősz cigányok is, akik most kezdenek tanulni, hogy ők is kottisták legyenek.*

Beszéltünk *Krekács* Dezsővel, aki öreg fejjel most tanulja a kottát.

Nyolcéves kisleánya „osztálytársa".

A villogó, feketeszemü nagybögös boldogan ujságolja, hogy megy néki a tanulás. *Kozák* Lajos kilencéves, göndör, hollóhaju fiucska. Kérdem tőle, hogy nem szeretne-e inkább más lenni, mint muzsikuscigány.

— Nem, kérem... — tiltakozik hevesen —, én csak cigány akarok lenni. Az egész családom csupa cigány, mind muzsikál, apám is, nagyapám is, testvéreim is... mind... mind...

A hangverseny közönsége is mind kreolarcu, heves gesztusu cigány. Boldogok, örülnek, hogy sikerült nekik jó eredménnyel zárni ezt az estét s abban reménykednek, hogy az FTC-pályán rendezendő Magyar Nótaünnepély május 29-én, *amikor ezer cigány:*

husz cimbalmos, nyolcvan nagybőgős, kilencszáz hegedüs játssza a magyar nótákat,

meg fog telni a hatalmas pálya s lesz pénz, amiből tovább tanulhatnak.

Hölgyek jelszava:

Legjobban vásárolhatunk

Klein Antal

divatáruházában. Alapitva 1889.

Király-utca 53 (Akácfa-utca sarok)

Tulhalmozott raktárról

IRÓGÉPEK eladás csere kölcsönzés

POLYGON rendkivül kedvező áron

V, Alkotmány-utca 16. sz. Automata 173—75

Cimre — névre ügyelni sziveskedjék

IRODABERENDEZÉSEK

DENZSZEKRÉNYEK

VEZETŐ MÁRKA:

A

TABARIN

MÁJUSI MÜSORA

Irógépelést saját gépen **vállalnak** Halmi Nővérek

IX., Mester-utca 12. félemelet 2.

Zárszó a Huszár-ügyben

Irta: Kádár Lehel

Huszár Károly multheti cikkünkre nem válaszolt. Előkelő hallgatásba burkolódzik. Én ezt a luxust nem engedhettem meg magamnak: a levelek olyan özöne árasztott el, hogy még egyszer kénytelen vagyok az *OTI* elnökével foglalkozni.

Hogy a Huszár-problema fölvetésével hasznos és szükséges munkát végeztem, azt a levelkből felémáradó helyeslés is bizonyitja. De ennek tudatában voltam, amikor tollat fogtam. Felelni akarok azonban azokra a *katolikus körökből* hozzám intézett kérdésekre, hogy katolikus ember létemre miért vállaltam a bálványdöntő szerepét egy katolikus vezérférfiuval szemben.

Miért kellett felvetni a Huszár-problémát?

Huszár Károly problémáját föl kellett vetni: parancsoló kötelessége a köz szolgálatának. Nem lehet szó nélkül elsétálni jelenségek és tények mellett akkor, amikor a magyar társadalom válsága fojtogató kézzel sanyargat rétegeket és egyeseket, nem lehet a tehetségtelenség, a mohóság és önzés megszemélyesitői előtt reszkető inakkal ácsorogni,

nem szabad megengedni, hogy a forditott kiválasztódás tipikus jelentői elszivják a levegőt képességek, jellemek és tehetségek elől.

A kis agitátor nem lendülhet a társadalom vezető polcaira, ha karrierjébe még akkora ügyességgel kapcsolja is nagy irányzatok és eszmekörök áramait. Az eszmék nem devalválódhatnak karrierekké a köz és a nagy célok rovására, s a tehetségtelenség álarcos sétái elé kötelességünk odaállani a toll erejével és hatalmával.

Meg kell csak nézni kissé közelebbről a figurát, hogy választ kapjunk a hozzám érkezett *számtalan levélben* fölvetett kérdésre: mért kellett a Huszár-problémát napirendre tüzni.

A magyar politikába ezelőtt husz-huszonöt esztendővel kerül be egy fiatalember. Amikor először beóvakodott a t. Házba, tükrösre kopott ferencjózsefkabátot viselt. Haja egyenesre volt gyalulva, *mintha hamutálcát lett volna hivatva viselni*, vagy pohárvizeket hordozni vidéki kaszinókban, ahol az embereket meg szokták tapsolni a paklikártya elszaggatásáért a busz pár virsli elnyeléséért és hasonló trükkökért. Szeme elevenen, de óvatosan szökdécselt és fürkészett körül: kereste a helyét és kereste maga mellé az embereket.

A néppárt nagyurai és arisztokratái előtt térdig görbült, szögletes mozdulataiba a hódolat és a dermedt vasárnapi ünnepiesség görese vonaglott.

Külseje hasonlitott a tanitójelölthöz, aki nőhóditó utján állatorvosnak adja ki magát. A képviselők mellé óvatosan lappangott a folyosón és igyekezett jóba kerülni a zsidó ujságirókkal.

Igy festett Huszár Károly.

Szemében azonban már ott lobogtak az ambiciók. Az agitátorok magatulbecsülő lendülete ki-kitört, közbekiáltásokra rendezte be magát s hangját az ujságirói karzat felé eresztette ki. *Molnár* Jánosnak kezet csókolt, a papképviselőket térdkalács alá érő remegéssel tisztelte, cikkeket követett el hitbuzgalmi lapokba, de mig a néppárt gentry-tagjai akkori nagy harcaikban életüket is kockáztatták és szó nélkül kiállottak kardra és pisztolyra, addig Huszár Károly ez elől mereven elzárkózott, katolikus vallási meggyőződésére hivatkozva.

Katolicizmusának tulpointirozott hangsulyozásával ő lett a papképviselők kedvence és a kis párttitkár a mandátum ezer lehetőségével a püspöki aulák talajába eresztette gyökereit.

A magas klérus, aki azt képzelte, hogy dogmatikai felfogást lehet érvényesiteni a politikában, megszerette, s a történelmi „Bratenrock", a vasárnapi fekete ruha, mind sürübb vendége lett a püspöki asztaloknak.

Ő volt a katolikus *professzionizmus* első képviselője, aki a legényegyesületek szellemét és a népszövetségi párttitkárok kis demagógiáját jelentette, de alul maradt a néppárt politikailag iskolázott és müvelt elméivel szemben. Évekig alázatos, óvatos és körültekintő maradt, a párt tagjai előtt nem tudta titkolni, hogy

Ausztriában született és Schora Károly néven könyvelték el.

Azt sohasem merte titkolni, hogy tanitó volt, de nem is emlegette. Inkább azt hangsulyozta, hogy *ujságiró* az igazi foglalkozása, de irásaiból a középszer orditó unalma és egyéniségtelensége harsogott. A Házban nem sok vizet zavart, egész müködése a mandátumbiztositás müveleteiben merült ki. Harsogó hangon, a tüdőgimnasztikának olyan bőségével beszélt, hogy fortisszimóival elszéditette a népet. Ez a stilus tetszett a jóhiszemü, derék vidéki papoknak és tetszett azoknak, akik a szociális mozgalmakat osztrák mintára keresztényszociális párt formájába akarták önteni. Ez az Ausztriában tipikusan kispolgári párt nálunk felülről táplálkozott s innen szivta erkölcsi életnedveit Huszár Károly is.

Mindvégig megvolt benne a primitiv emberek életösztönössége, az elhelyezkedni-akarás örök mozgékonysága, a perselyesek szemforgató készsége és a profik szakismerete, hogy kit hol kell megfogni, s hogyan kell nevét piacon tartani.

Amikor a háboru végén Tiszáék rendszere omlott-bomlott, Huszár mind, merészebb lett — közbeszólásokban.

Ha valaki fellapozza az 1918 októberi krónikákat, megdöbben, hogy Huszár milyen radikális volt és miket mondott.

Ma becsuknák ezekért az embert. Katolicizmusa és konzervativszociális szemlélete megszünt abban a pillanatban, amikor radikális formákkal járt az észrevételes.

De igazi karriert a régi szerkezetben nem tudott elérni. Karrierje egy tévedésnél kezdődött. Ez a tévedés *Hadik* János elhatározásába fészkelte magát, aki soha meg nem született kabinetjének kultuszminiszteréül szemelte ki, mint a kispolgári demokrácia képviselőjét. Hadiknak ez a terve vált motorjává a további karriernek. Huszár már komolyan vette magát. Nagy lehetőségeket szimatolt. A forradalomban meglapult, a bolsevizmusban — Hadik terve miatt — internálták. Mártir lett s ebből a tőkéből élt az ellenforradalomban. A Friedrich-kormány kultuszminisztere lett, majd, amikor *Clark* eltávolitotta Friedrichet, ő lett általános elszörnyülködésre Magyarország miniszterelnöke. A kis tanitó célhoz, illetve lehetőséghez jutott.

Miniszterelnök ugy lett, hogy megigérte Friedrichnek, hogy — rövidesen visszaadja neki a hatalmat.

Ezt az igéretét nem váltotta be. Saját kártyájára játszott. A legényegyesület szemléletével nem tudta magát tartani, de „megcsinálta magát". Lett. Prolongálta magát. A közhumor v. b. t. t.-nak: *valóságos boldog tanyai tanitónak* nevezte, de a megriadt zsidóság komolyan vette. *Szálakat eresztett erre a frontra* is, régi kapcsolatait a miniszterelnöki pozició nyomatékával tette még szorosabbá. És ment a maga utján feltartóztathatatlanul az OTI elnöksége, a miniszteri fizetés, a hatáskör, a rang, a felszinenuszás, a pozició felé.

Deák Ferenc — iskolamesteri kiadásban

Külön fejezetet jelent Huszár életében a miniszterelnöki székből való kizökkenése után való idő. Akkoriban forrongott és izzott a magyar politika, az érzelmi élet tömegei hömpölyögtek jobbról és balról, a világnézeti ellentétek egymásbarobbantak a legkisebb és legjelentéktelenebb kérdések okából is. Az érzelmeknek ebben a tulfütött légkörében Huszár Károly ki tudta kapcsolni magát mindenből:

megjelent a szinen, mint egy uj Deák Ferenc, de néptanitói méretekre leszükitve és lezsugoritva.

A posszibilitás, a magát készenlétbentartás kendőzetlen hadmüveletei teszik ellenszenvessé ugy jobb, mint baloldalon, a megizlelt hatalom, a megkóstolt érvényesülés állandó éhsége mozgatták elhatározásait, s mint eszmék és áramlások örök elszigetelője hömpölygött fizikai és szellemi elhusosodásának egész nyomatékával kérdések elé, s megzavarta a kialakulásokat csak azért, hogy — lehessen. Hogy lehessen. jöhessen, forgalomban maradhasson. Ő volt a kiegyensulyozó, de komikumok és hangbőségek öblén tul nem adott semmit, ellenben bizonyitékát adta a keresztény politika tehetségtelenségének és nemzetigazitó tehetetlenségének. A tömeg és a nyilvánosság szemébe ugyanis ő tolakodott mint az igazi keresztény politika jelentője, s az ő tehetségtelenségéből következtetett a nemzet közvéleménye egy egész irányzat tehetségtelenségére.

Szálakat eresztett a baloldalra is, jóba került azokkal az erőtényezőkkel is, amelyek szemben állottak

az általános hangulattal, s a kültelki deákferences magánszerep annyira ellene hangolt néhány tisztalátásu embert, hogy amikor beszélt, tüntetően elhagyták a parlament üléstermét. Ezek közé tartozott Bethlen István gróf is, aki abban a pillanatban, hogy Huszár szólásra állott, elhagyta helyét és olyan arckifejezéssel ment ki a folyosóra, amelyet fölösleges megrajzolni.

A magyar politika szellemi devalvációját senki jobban ki nem fejezte szereplésével, mint Huszár Károly.

Azzal, hogy a magyar politika vezető polcaira könyöklődött, kétségtelenül megjelent a magyar életben a Balkán.

Bocskorok helyett cugoscipők tiprása gázolta agyon a magyar ideálokat és rugta föl a nagy célkitüzéseket. A Balkán friss nacionalizmusának lenditő ereje nem érkezett, csak az éhség, az élvágy: a falnivágyás: Huszárral nem következett be sem az öreg *Pasics* államépitő ereje, sem *Titulescu* levantinus intelligenciája, csak az az erkölcs, amely ellen a magyarság önvédelmi harcot folytatott egy ezredéven át. Mi sváb transzpozicióban, alsóausztriai hangszerelésben kaptuk Huszáron át a Balkánt, annak belső erkölcseit, s az ő néptanitói Deák Ferencsége a magyar politikai felsőbbrendüség hanyatlását, a magyar politikai tehetség elhullását jelentette. Mint valami hazajáró lélek ma is állandó készenlétben van: nem tud belenyugodni abba, hogy nem tényező, hogy megszünt lenni, s a katolicizmus nagy világgondolatát és világerejét professzionizmussá transzformálva él és állandóan fenyeget, hogy — jön. Ezért kellett egyszer szembeállanom vele.

Katholikus erkölcsi alapon a birói függetlenség ellen

Amit eddig irtam Huszár politikai arculatáról, szorosan hozzátartozik a magyar politika átmeneti hanyatlásához. De ehhez a hanyatláshoz hozzátartozik

Huszár Károly üzleti erkölcsrajza, a zsidó vállalkozásokban való elhelyezkedése is.

Mindezeknél a motivumoknál jellemzőbb azonban Huszár erkölcsi profiljára a mult héten ismertetett *Zipper*-ügy, amely hamisitatlan balkáni szellemet sugárzik. Huszár Károly kultuszminiszter korában a következő levelet intézte *Borsos* Endre dr. táblabiróhoz, a Lakáshivatal akkori vezetőjéhez:

M. Kir. vall. és közokt. miniszter.

Budapesten, 1919 nov. 18.

Kedves Barátom!

Nagyon kérlek, légy kegyes alábbi kérelmemet hathatós támogatásba venni. Nem egy közönséges protekcióról van szó, hanem Magyarország iparának és kereskedelmének igen nagy érdekei füződnek hozzá.

Zipper ur megvette a Bachruch-féle nemesfémgyárat és üzletet; ez egy nagy világcég, amelyik itt Budapesten akarja folytatni a gyár üzemét. A Váci-utca 4. szám alatt van az üzlet. A Berndorfi osztrák gyáré a ház. Ez az osztrák vállalat nem jó szemmel nézi, hogy itt egy konkurrens magyar vállalat, egy 20 millió tőkével rendelkező gyár keletkezik. Hogy a magyar fémiparnak ártsanak, felmondották a Bachruch-cég üzleti helyiségeit és el akarják azokat rekvirálni saját részükre. Ha ez megtörténnék, akkor a Zipper-féle nagykoncepcióju terv nem tudna megvalósulni. Zipper a Bachruch-égnek jogutódja, kérem tehát, hogy őt a mostani nehéz viszonyok között ne telepitsék ki abból a helyiségből, ahol jelenleg már benne van. Ma d. e. 11 órakor lesz a birói tárgyalás, Somogyi biró száll ki a helyszinére. Kérlek, légy kegyes őt informálni, hogy a döntés a magyar ipar érdekeinek megfelelő legyen.

Őszinte tisztelettel vagyok őszinte hived

Huszár.

Nagyságos

Dr. Borsos Endre urnak

E levelet kommentár nélkül kellene a nyilvánosság elé tárni. De nehány megjegyzéssel tartozom a katolikus közvéleménynek, amelyben Huszár Károlynak még mindig van neve, ha tekintélye és sulya meg is fogyatkozott.

Még nem volt magyar államférfi, aki bele mert volna avatkozni a független biróság eljárásába.

A kezdés érdeme Huszár Károlyé. Levelével beavatkozott a birói függetlenség fundamentális elveibe. Ez az igazi destrukció, a rombolásnak és az államfentartó erőknek züllesztése, ami annál sulyosabb, mert egy antiszemita vezér követte el egy frissen bevándorolt galiciai érdekében.

Ilyen jelenségek csak a balkáni jogrendszerek züllött világában áporodnak, s annál fájdalmasabb, hogy az követte el, akinek a felsőbbrendü katolikus világot és erkölcsi szemléletet kellett volna képviselnie a magas politikai polcon, ahová a katoliciszmus ereje és lendülete juttatta. Huszárnak a birói függetlenség és eljárás szellemébe való beavatkozása ugy hatott a birói testületre annak idején, mint egy váratlanul felrobbant akna,

a magyar jogszolgáltatás történetében páratlan merénylet ellen azonban csak titokban és egymás között tiltakoztak a jogászok.

Nyilvánosságra nem merte hozni senki, mert Huszár akkor egyet jelentett a baloldalról támadott keresztény politika rendszerével. Ma már nem kötnek ilyen szempontok, a levelet nyilvánosságra hozom és utoljára vetem föl a kérdést:

maradhat-e Huszár azon a polcon, ahová szerencséjén kivül éppen a magyar katolicizmus ereje és nyomatéka juttatta?

Az az erő, amely nem tür sem foltot, sem szennyet, sem pedig üzleti érdekközösségeket akkor, amikor akár vezetőkről, akár nagy elvekről van szó.

Csillárok készpénzárban részletre
10—20 pengős havi törlesztésre, előleg nélkül is kaphatók
Corvin csillárház Akácfa-utca 6, bejárat a dohányutcai oldalon. Tisztviselőknek árengedmény!

RIPKA FERENC Dr. FŐPOLGÁRMESTER
beszédet tart Londonban az „Ismeretlen katona" sirjánál.

MODERN BUTOR SZALÓN
tavaszi occasio vásárt rendez. Több száz szoba mélyen leszállitott áron kerül eladásra
1 komplett teleháló . . . . . 400 P-től
1 komplett ebédlő . . . . . 750 P-től
Modern komplett uriszoba . . . . 440 P-től
Legyezős angol garnitura . . . . 350 P-től
Gyönyörü szalongarnitura . . . . 170 P-től
Hitelképes vevőknek kedvező fizetési feltételek.
Gáspár Nándor Üllői-ut 14. Alapitva 1905 Csere üzletei I.

„Veszélyben az osztrák—magyar kereskedelmi szerződés“ — mondja az osztrák földmivelésügyi miniszter

Bécs, május 11.

— A Reggeli Ujság bécsi tudósitójától —

Az osztrák-magyar kereskedelmi szerződést — mint ismeretes — május 2-án kellett volna a magyar delegációnak Bécsben aláirni. *Schüller* dr. osztályfőnök, az osztrák delegáció vezetője Budapesten is járt és április hó utolsó napjaiban mindkét fővárosban megelégedéssel vették tudomásul, hogy a szerződő felek elvben teljesen megegyeztek és hogy csupán formalitások elintézése van még hátra. Ezek az állitólagos „formalitások“ azonban még a mai napig huzódnak, ugyhogy joggal merültek fel kétségek, hogy e mindkét országra nézve annyira fontos megegyezést sikerül-e egyáltalán tető alá hozni. A *Reggeli Ujság* bécsi munkatársa éppen ezért *Födermayer* földmivelésügyi miniszterhez és *Dollfus* Engelbert dr.-hoz, a földmüvelésügyi kamara ügyvezető-igazgatójához fordult, hogy a megegyezés akadályairól informálódjék.

Födermayer miniszter a Wipplinger-strassei földmüvelésügyi palotában fogadta munkatársunkat és az osztrák-magyar kereskedelmi szerződésről a következőképen nyilatkozott:

— Be kell vallanom, hogy

a kereskedelmi szerződés perfektuálása sulyos nehézségekbe ütközik.

Szeretném azonban megállapitani, hogy nem ujabb nehézségekről van szó, hanem kizárólag egyetlen kérdés megoldása körül merültek fel komplikációk. Azzal a rendkivül nehéz esettel állunk itt szemben, hogy a tárgyaló felek érdekei diametrál ellenkeznek egymással.

Ausztria érdeke, hogy gabonatermelését védje. Magyarország érdeke, hogy gabonájának elhelyezését és kiviteiét a lehető legkedvezőbb módon mozditsa elő.

Mindkét oldalon tehát a legvitálisabb érdekek megvédéséről van szó. Ki kell jelentenem, hogy Ausztria feltételeit megszabta, magatartása tehát semmiképen sem minősithető holmi szekaturának. A tárgyalások azonnal befejezhetők, ha Magyarország ujabb nehézségeket nem támaszt.

— Hogy vélekedik Kegyelmes Uram — kérdezte munkatársunk — azokról a tárgyalásokról, amelyeket magyar és osztrák agráriusok az alsóausztriai földmüvelésügyi kamara vezetése mellett folytattak?

— Nagyon örülök — felelte az osztrák miniszter —, hogy ez a kérdés szóba kerül. A leghatározottabban kijelenthetem, hogy egy percig sem maradhatnék miniszteri székemben akkor, ha az agráriusokkal — akármelyik frakciójukkal — magántárgyalásokat folytattam volna. Ezekről a tárgyalásokról a legnagyobb meglepetéssel értesültem és

ha nem tudtam volna, hogy eredménytelenül fejeződnek be, feltétlenül intézkedtem volna, hogy a kormány vessen véget azoknak.

Az ilyen tárgyalások sulyosan veszélyeztetik az állami megállapodásokat, amelyek csak közös bizalmon alapulhatnak.

— Lehetségesnek tartja Kegyelmes Uram, hogy *Magyarország Ausztria feltételeit elfogadja?* — volt a következő kérdésünk:

— Erre határozott választ adni nem tudok. Csak hangsulyozni szeretném, hogy Magyarországhoz való igaz barátságunkról tettünk tanubizonyságot akkor, amikor a vámtörvényt nem vittük keresztül a parlamentben, hanem

a vámtörvény meghozása előtt kezdtük meg a tárgyalásokat Magyarországgal.

Bizonyos vagyok benne, hogy Magyarország ezt a loyalitásunkat értékelni fogja és igy a végleges megáliapodás nem maradhat el. E tekintetben már a legközelebbi napokban döntenünk kell, még pedig azért sürgősen, mert ha a tárgyalások elhuzódnak, az idei osztrák termés vámbiztositék nélkül maradna. Ezt pedig nem vállalhatjuk. Ha tehát a magyar tárgyaló felek a legrövidebb időn belül nem tudnak határozni, a szerződés nem jöhet létre. Ezt nemesak kereskedelmi, de politikai szempontból is mélyen sajnálnám éppen akkor, amikor Magyarországgal való barátságunkat egyre jobban kivánjuk elmélyiteni.

Födermayer miniszter e nem éppen biztatóhangu kijelentése után a *Reggeli Ujság* bécsi munkatársa

Dollfus Engelbert dr.-hoz

fordult, aki a miniszterrel éppen ellentétben a következőket mondotta:

— A magyar agrárérdekeltségek képviselői egy évvel ezelőtt az alsóausztriai földmüvelésügyi kamarához fordultak, hogy érdekeiket megvitassák. Ez a lépés igen helyes volt, mert végre

nemzetközi agrárorganizációknak nem azért vagyunk tagjai, hogy csak beszédeket hallgassunk, hanem hogy együtt müködjünk.

Az osztrák és magyar érdekek teljes szemelőtt tartása mellett julius havában az osztrák agrárvezérek tárgyalásokat is kezdtek a magyar földmüvelésügyi kamara elnökével. A két ország földmüvelésügyének feljavitásáról volt szó. Tárgyalásainkról ma azt állitani, hogy azok titokban zajlottak le, nem felel meg a tényeknek. Mi sohasem akartuk a hivatalos tárgyalók szerepét átvenni, a hivatalos helyeket azonban mi is és a magyar képviselők is állandóan tájékoztattuk. Tervünk az volt, hogy

megegyezési lehetőségeket készitünk elő arra az esetre, ha a két kormány hivatalos tárgyalásai kudarcot vallanak.

Érdeklődtünk, hogy van-e ezidőszerint tárgyalás folyamatban?

A földmivelésügyi kamara igazgatója kijelentette, hogy *e pillanatban a tárgyalások szünetelnek,* de a terv az, hogy mihelyt a hivatalos tárgyalások holtpontra jutnak, az abbahagyott megbeszéléseket ismét megkezdik. A kereskedelmi szerződés sorsa tehát még nagyon bizonytalan. A döntés azonban nem késhet soká, mert bécsi munkatársunk értesülése szerint *az osztrák parasztpárt tegnap küldöttségileg járult a miniszter elé* és követelte, hogy a lisztmonopólium, a disznóbehozatali vám és a belföldi gabona őrlésére irányuló rendeleten kivül az osztrák-magyar kereskedelmi szerződés kérdésében is még a hét folyamán döntés történjen.

Haus Habe.

Egyszerü, gyors és általános hadikölcsön-valorizációt!

Néhány szó Bethlen István grófminiszterelnök urhoz

A miniszterelnök ur többizben felszólitotta az ellenzéket, hogy szolgáljon konkrét tanácsokkal a gazdasági bajok orvoslása érdekében. A Reggeli Ujság a Bethlen-rendszer ellenzékéhez számitja magát és a miniszterelnök felszólitásának eleget akar tenni.

De mielőtt tanácsot adnánk, megpróbálunk diagnózist megállapitani. Kikapcsolva teljesen a politikát, csak a gazdasági bajoknál maradunk és az ősbajt — a Trianont — is ebből a szemszögből biráljuk.

A békekötésnek a nagy nemzeti csapáson kivül, hogy bennünket igaztalanul, meg nem érdemelten, tehetségtelen rövidlátással annyira megnyomoritottak, általános szempontból is eredendő büne, hogy a világba nem a békét, hanem a bomlást vitte bele. A békekötés megteremtői nem értették meg a kornak szavát és reparációkra, egymással való számozkodásokra, financiális körmönfontságokra helyeztek sulyt, ahelyett, hogy a világ gazdasági nivóját igyekeztek volna fentartani és elsősorban a világ fogyasztóképességét állitották volna vissza a régi mértékre.

Jelentkezik tehát az első nyavalya:

fogyasztóképességünk leromlása.

A második nyavalya: hogy az emberi tehetségben és munkabirásban, képességekben és tudásban rejlő erő kihasználatlanul marad nálunk, mert eltekintve attól, hogy a százezrek lótás-futása kilenctizedrészben elfecsérlődik kis anyagi gondokban, kis hitelek előteremtésében, a munkának és tehetségnek kihasználásához szükséges tőke vagy hitel felett nem rendelkezünk.

Nem vitatjuk, hogy a kormány ezt a két fő alaphibát fölismerte és szeretné reparálni is. Tudja a kormány, hogy emelni kell a fogyasztóképességet és meg kell organizálni a hitelellátást. De vita folyik a hogyan-ról.

Folyton keresik, hogyan lehetne a gazdán, iparoson, kereskedőn, ügyvéden, orvoson és a háboru nyomorultjain, a kisjáradékosokon, elhagyottakon, özvegyeken és egyéb támasz nélkül állókon segiteni.

Keresik, hogyan lehetne a gazdasági életbe egészséges vérkeringést belevinni hogyan lehetne gazdát, iparost, kereskedőt, müvészt és lateinert az éltető elemmel ellátni, a fogyasztást emelni, ezzel a munkaalkalmakat gyarapitani és a munkásságnak is állandóbb keresetet és megélhetést biztositani,

— egyszóval, az állami szubvenciót, olcsóbb hitelt, karitativ támogatást a százezrekhez eljuttatni.

A kormánynak egyenesen szerencséje, hogy itt van a teljesen nyitott hadikölcsön-kérdés.

A kérdésnél az ország minden rétege, legesleglegjobb elemei, osztálykülönbség nélkül, érdekelve van. Nagygazda és kisgazda, gyáros és kisiparos, tisztviselő és orvos és ügyvéd, müvész és katona, minden segitve lenne, ha a hadikölcsön-kérdést megoldanák. Ahelyett, hogy egyesek, ujjainkon elszámolható egyesek, tizen, huszan, ötvenen gyarapodnának az államtól származó keresetekből,

százezrek kezébe jutna pénz.

Talán nem állitunk fel uj gazdasági tételt, ha azt állitjuk, hogy tiz kézben tiz—tiz millió, tehát összesen százmillió ezerszerte kisebb kihatásu a gazdasági életre, mint tizezer ember kezében tiz vagy tizezer pengő.

Hogy milyen lendületet hozna, mily fordulatot, azt nagyon jól tudja a kormány, hiszen folyton keresi a módot, hogyan lehet eljuttatni a százezrekhez a hitelt, a segélyt.

Szeretnők azt a fogalmat, hogy az állam becsületbeli tartozását teljesiti, bár fentartva, de mégis másodsorba helyezni. Sokkal fontosabbnak tartjuk annak megállapitását,

hogy semmiféle pénzösszeg, melyet az állam a százezrek kezébe hoz, a mostani időkben nem áldozat az állam részéről, sőt határozottan a legbiztosabb, talán az egyedüli biztos befektetés.

És kerülni szeretnők a sok huza-vonát, a sok részletkérdést, a sok időpocsékolást és mindazokat a módusokat, melyek egyrészt ezer főnyi apparátust igényelnek (tehát: ősjegyzők megállapitása, karitativ segélyek stb.), másrészt csak alkalmasak, hogy a mindig visszaélőknek, az élelmeseknek biztositsanak meg nem engedhető és az ezrek rovására menő keresetet. Errevonatkozó gondolatmenetünket még bővebben ki fogjuk fejteni. Egyelőre csak annyit, hogy

az ősjegyzők között voltak százan és százan, kik egy óra hosszat sem tartották meg hirtokukat és mégis ősjegyzőkként szerepelnek.

Innen származott, hogy minden hadikölcsön-kibocsátás után a kölcsön ára 96-ról 90-ig zuhant alá. Viszont 96 és 90 között kellett, hogy százmilliók erejéig lettek légyen olyan vásárlók, akik tehát ősbirtokosok, noha soha ősjegyzők nem voltak.

Végül pedig: aki csak kevéssé is ismeri a dolgoknak technikáját és a gyakorlati életet, az tudhatja, hogy minden létező hadikölcsön, amint az ősjegyzést fogadjuk el alapul, ősjegyzéssé formálódik át. Mintahogy

minden hadikölcsönnek tényleg van egy ősjegyzője, — zugirodák, ügynökök, felhajtók serege keletkezik és élelmeseké ujból a világ, mint ahogyan a háboru folytatásaként jelentkezett gazdasági háborunak is megvoltak a papirbakancs-szállitói, siberjei, vámszedői.

Tehát: egyszerü, gyors, általános valorizációt kérünk!

Ami a tőzsdei spekulációt illeti, az ne akassza meg a nagy akciót, mert ez az egész forgalom kizárólag spekulánsok között játszódik le évek óta. Egyik spekuláns kézből a másikba vándorol az a bizonyos néhányszáz millió, melynek tán soha igazi őstulajdonosa nem is volt.

Azt azonban határozottsággal kivánnók, hogy amennyiben komolyra fordulna valamely akció, ugy a tőzsdei üzletkötések, vagy a jegyzések bizonyos időre felfüggesztessenek.

Mert lehetetlenség, hogy százezreknek a sorsát a közvélemény vagy a törvényhozás abból a szemszögből itélje meg, hogy a Budapesti Áru- és Értéktőzsdének nevezett siralomházban három vagy négyezer pengős forgalommal jelöljenek meg árat, hangulatot vagy irányzatot.

A hadikölcsöntulajdonosok százezreit, a különböző egyesületeket, azoknak lelkes, önzetlen, annyi munkát végzett vezetőit mind, mind felszólitjuk:

egyesüljünk összefogó munkára!

A Reggeli Ujság e célra rendelkezésre áll és nem fogja engedni levenni a kérdést a napirendről.

Várjuk a hozzászólásokat az itt fölvetett gondolathoz.

És várjuk Bethlen István gróf állásfoglalását!

A kisipar azért sorvad el, mert a törvények nem támogatják, — mondotta Szterényi József az asztalosipari kongresszuson

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

A magyar asztalosmesterek vasárnap tartották országos kongresszusukat. Az országos kongresszust az *Asztalos Mesterek Országos Szövetségének* tizenkettedik évi rendes közgyülése előzte meg, amelyen megejtették a választást. Ezután, délelőtt 11 órakor kezdődött a tulajdonképpeni országos asztalosipari kongresszus, amelyet szintén az asztalosmesterek bérkocsisutcai otthonában tartottak meg.

Nagy Antal elnök megnyitójában foglalkozott a sulyos gazdasági helyzettel, amely a magyar asztalosipart is sujtja.

Hangoztatta, hogy a munkátlanság soha nem volt olyan nagymérvü mint most, az asztalosmesterek mind többen és többen elproletárosodnak.

A kartelek megrendszabályozását kivánta, ha kell, *törvényhozási uton, mert elviselhetetlenül nehezednek a magyar asztalosiparra.*

Utána *Szterényi* József báró emelkedett szólásra. Beszédében rámutatott arra, hogy a bajok eredete voltaképpen a háboruban gyökeredzik, amely tönkretette az egész magyar közgazdaságot és igy a magyar kisipart is.

A kisipar az elmaradó törvények istápolása hiján mindinkább elsorvad. Ha az állam nem teremt munkaalkalmat s nem csökkenti a sulyos terheket, nemcsak a kisiparnak kell összeroppannia, de az egész magyar gazdasági élet el fog pusztulni.

A magyar kisiparosság a polgári társadalomnak leghatalmasabb pillére. Érdekei védelmében a *legális eszközök alkalmazása mellett kell maradni,* ezért szervezkedésre hivja fel a kisiparosokat. De ne a sérelmek hangoztatására szoruljanak, hanem komoly orvoslást keressenek bajaikra. *A meggyőződése, hogy az iparosság a kormányzatnál is megértő támogatásra talál.*

Szterényi József után *Bittner* János felsőházi tag a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara nevében üdvözölte az országos kongresszust s az olasz példára hivatkozott, *ahol a fasiszta jelvények vesszőnyalábja az összetartást jelenti,* a bárd pedig azt az erőt, amellyel ezt az összetartást meg kell védeni.

Több határozati javaslatot fogadtak el, többek közt az épitési törvény megváltoztatására,

a külföldről behozott iparcikkek kiszoritására vonatkozóan.

A nagygyülés ezeket a határozati javaslatokat egyhangu lelkesedéssel elfogadta és *Nagy* Antal elnök zárószavai után az ülést bezárta. Délben közös ebéd volt az iparetületi székházban, amely után a résztvevők kivonultak a Nemzetközi Vásárra s holnap, hétfőn délelőtt több gyár megtekintése után bezárják a háromnapos kongresszust.

Hová utazzunk?

BERLIN

HOTEL KURFÜRSTENHEIM, Kurfürstenstrasse 97, Budapesterstrasse sarkán, az állatkert mellett. Modern szálloda, folyóviz, mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás.

MARIA ZELL

MARIAZELL, magaslati gyógyhely, kilenceszáz méterrel a tenger szine felett. Elsőrangu szállodák minden kényelemmel, mérsékelt árakkal. Utazás Wienből, Westbahnhofról, St. Pöltenen át villamosvasuttal.

HOTEL FEICHTEGGER „Weisser Ochs“. Szemben a templommal, 140 szobával, kitünő konyhával. Folyóviz, lift. Zarándokoknak mérsékelt árak.

HOTEL SURBÖCK, központi fekvés, minden komforttal. Kitünő konyha. Autobuszjárat. Gyönyörü kirándulóhelyek, olcsó árak, figyelmes kiszolgálás.

HOTEL LANG, központi fekvés, minden komforttal. Folyóviz, autobusz, kitünő konyha. Olcsó árak, gondos kiszolgálás. Felvilágositást szivesen nyujt a tulajdonos.

ZILLERTHAL in TIROL

FÜGEN, ZELL am ZILLER és MAYERHOFEN. Gyönyörü alpesi vidék, szép szállodákkal. Olcsó árak. Felvilágositást nyujtanak a fenti magaslati gyógyhelyek idegenforgalmi irodái.

EDLACH

PENSION „AUERHAHN“, néhány percre Edlachtól, két órányira Wientől. A legideálisabb nyári és tavaszi tartózkodóhely.

SEMMERING

SPORTPENZIÓ PANHANS üzemét továbbra is, épugy, mint azelőtt, fenntartja. Olcsó árak, minden komfort. Felvilágositást szivesen nyujt a tulajdonos, Totzauer Ferenc.

PÉLE-MÉLE

müsora, jazz-bandje, közönsége a legjobb!

Kezdete 11 órakor

Butor

50 háló -- -- -- P **400**-tól
30 ebédlő -- -- P **500**-tól
Uriszobák, kombinált-szobák. Részletre is.

PÁRTOS, VI, Andrássy-út 52 (Bejárat Eötvös-u. sarok

SIRKŐ PFEIFER és HESZKY kőfaragómesterek uj helyisége: Budapest, VII, Károly-körut 3/c (Dob-utca sarok)

Ha kevés pénzért elegánsan akar ruházkodni,

keresse fel László Sándor férfiszabóüzletét (Rákóczi-ut 50), ahol saját mühelyében rendelésre készit mértékszerinti elegáns férfiöltönyt, finom szövetekből, kivételes olcsó árért, 80 pengőért. Minden darab a legtökéletesebb kiállitásban és legdivatosabb szabással készül. Kész férfiöltönyök, kiváló szabás és kiállitás, 50, 60, 70 pengőért. Felhivjuk t. olvasóink figyelmét ezen harminc év óta fennálló közismert és megbizható cégre. Vidékre minták bérmentve.

DIANA
KÜTTNER
SELYEMHARISNYA
A LEGJOBB

Önfütő kád

Fürdőkád, garnitúrát, **mosdók** kis gyári hibával **BÁLINT-nál,** IV., Magyar utca 1. szám (Kossuth Lajos utca sarok). Telefon 083-49

Fenyves

Audiencia I. Ernő császárnál

Aki két ország rendőrségét tette bolonddá — A „töltőtollkirály" perének tárgyalása a bécsi bíróság előtt

Bécs, május 10.

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Érdekes per kerül tárgyalásra a most következő héten a bécsi Landesgericht egyik tanácsa előtt. Az állami hatóságok többrendbeli sulyos félrevezetéséért vonják felelősségre, immár tizenkettedszer *Winkler* Ernő töltőtollkereskedőt, aki „töltőtollkirály"-nak nevezi magát és aki, mint ismeretes, közel husz esztendeje foglalkoztatja állandóan Ausztria és Németország hatóságait és a két ország közvéleményét. *Winkler* Ernő ismert figura Bécsben. Ha hosszabb ideig nem alarmirozzák a rendőrséget valamely rejtélyes gyilkosság, vagy öngyilkosság hirével, ha egy gyilkosságnál, melynek tettese ismeretlen, nem jelentkezik azon-

nal mint tettes Winkler Ernő, vagy ha valamely bünügyi titok megfejtésénél nem tudatja azonnal Winkler a rendőrséggel, hogy ő mindent pontosan tud, akkor Bécsben mosolyogva kérdezik egymást az emberek: *Was ist mit dem Goldfüllfederkönig?*

A bécsi belváros egyik legszebb terén, a Neuer Markton van az üzlete. Kis bolthelyiség, de annál nagyobb tábla a kirakat felett: *Töltőtollkirály.* Nem ahogy szokásos: *„A töltőtollkirályhoz"*, hanem egyszerüen itt fogadja az audienciára jelentkező egyéneket minden töltőtollak legnagyobb királya: *Winkler* Ernő őfelsége, vagy röviden: *I. Ernő császár.* Belépek az üzletbe, egy vöröshaju fiatalember áll a bolti pult mögött, fehér orvosköpenyben, ennél jelentkezem. *Winkler Ernő urral szeretnék beszélni.*

— *A töltőtollkirállyal?* — kérdi a beretváltképü fiatalember indignált hangon, látszik, hogy meg van sértve, ami érthető is, mert valószinüleg Ferenc József császár se szerette volna, ha valaki ugy jelentkezik audienciára: *Habsburg Ferenccel szeretnék beszélni.*

«Igen, a töltőtoll-királlyal».

«Jelenteni fogom». És a vöröshaju eltünik. Körülnézek. Furcsa üzlet. Az egyik falon embernagyságu cimer. Hat arany töltőtoll-hegye, óriási dimenziókban, biborvörös bársonyon. Fölöttük a korona. A másik falon óriási olajfestmény: egy szakállas férfialak, koronázott fő, hermelinbe burkolt királyi figura, csak jobbkezében a jogar helyett egy szörnyü nagyságu arany töltőtoll. A szakállas férfi III. Napoleonra hasonlit és a vöröshaju fiatalemberre, aki az imént fogadott.

Hallom mögöttem a most már ismerős hangot. *«Jelentettem a felségnél».* Várok. Nem jön senki. Nem bocsájtanak tovább. «A toltőtoll királlyal szeretnék beszélni». A vöröshaju rámnéz. «Tessék!» Ő a töltőtoll-király. *Bejelentett saját magánál.*

— Nem szeretek nyilatkozni, — mondja. Nagy peremben, amelyet a következő napokban tárgyalnak, el fogom mondani életem történetét.

Most, hogy nagyszerü pályafutásomat ezzel a monstre-pörrel lezárom, le fogom leplezni azt is, hogy miért vezettem félre annyi sikerrel husz éve két ország hatóságait.

Gondolkodik. A kezeit nézi. Hosszu, finom ujjai vannak. Óriási, jól ápolt körmei. Legalább két centiméter hosszuak. *Aztán előveszi a periratát. Hatvan oldal.* Nagyon büszke rá. No még arra, hogy *a bécsi „Landesgericht" nagytermében keil lefolytatni a perét.* Olyan erős az érdeklődés. — Aztán mégis mesélni kezd:

— 1911 december havában a drezdai udvari ékszerésznek, *Man* Henriknek Edgar *Henckel* gróf látogatását jelezték. A 70 éves gróf, akit titkárja kisért, meg is jelent az ékszerésznél, ellenben *ékszert nem vásárolt.* Néhány órával később

drezdai hotelemben letartóztatott a rendőrség.

A jelentéktelen komédiából, amelyet szinészi kedvemben eszeltem ki, *sorstragédia lett.* Huszonegyéves voltam. Gyerek. *Okirathamisitásért és csalás kisérlete miatt hatévi börtönre és tizévi becsületvesztésre ítéltek.* A fellebbezéseimet elutasitották, amig *a szász király megkegyelmezett.* Bécsbe utaztam. Megalapitottam a „töltőtollkirály" céget. A konkurrrenseim betörettek az üzletembe, ellopatták komissió-áruimat. *Nyolchavi börtönbüntetésre ítéltek.* Igazságtalanul. Ekkor határoztam el, hogy egyedül, magam

felveszem a harcot a hatóságok ellen.

A rendőrség, a justicia ellen. Amit azóta tettem, mind ezért tettem'

Elkomorodik egy pillanatra. Aztán hirtelen fölragyog az arca:

— *Világszenzációk lettek a misztifikációim.* — És felsorolja nagy tetteit. Egypárat azt hiszem kifelejtett. Tul sok volt.

Carnuntumból *egy hires arisztokrata bucsuleveleit irtam meg.* Napokig keresték a holttestét. Az *Anninger* nevü hegyen olyan nyomokat találtak, hogy ott meggyilkoltak egy *Henckel* grófot. 100.000 aranymárkát tüzött ki a rendőrség a gyilkosra, amikor jelentkeztem. Amikor titokzatos módon meggyilkolták a bécsi *Molitor* asszonyt

jelentkeztem, mint gyilkos

és *megbénitottam a nyomozást.* Közben persze állandóan rehabilitációmon dolgoztam. Hiába. Aztán egy szép napon a most elhunyt *Sternberg* Adalbert gróf nevében

a város összes ékszerészeit a Grand-Hotel halljába rendeltem egy-egy gyöngynyaklánccal.

Többszáz milliárd volt akkor együtt a hotelhallban. Megrendeztem a bécsi Maria *Mayer* dirigensnő berlini koncertjét, amelyen Európa mulatott. Apróhirdetést tettem közzé, hogy «dusgazdag özvegy fehér rózsával» megismerkedne a hangversenyen egy fiatalemberrel. Óriási botrány tört ki. A bécsi operabál előtt értesitettem a rendőrséget, hogy

lövöldözni fogok a teremben.

Ötszáz rendőr vette körül az operát és mindenkit megvizsgált. A Raxon titokzatos öngyilkosságot rendeztem. Végül egy német nacionalista vezér bucsulevelét irtam meg, aki állitólag a Königsee-be ölte magát. A levél olyan valószinü volt, hogy *lázas nyomozás indult.* Volt benne egy üdvözlet régi barátomhoz: a szász királyhoz. Igazat irtam: nagy bajban segitett. Megkegyelmezett, amikor hat évre itéltek. Elhallgat. Nézi a kétcentiméteres körmeit.

— És ezután?

— Visszavonulok. *ha ebben a nagy perben drezdai rehabilitációmat sikerül kieszközölnöm.*

Körülöttünk már zajongnak. Tele van a bolt vevőkkel. Nagyon jó üzlet lehet. I. Ernő őfelsége kezet nyujt. Az ajtónál utánam szól:

— *Három régi töltőtollért kaphat egy ujat.*

4.

Till *Eulenspiegel*, a középkori bolond és *Monte Christo* gróf, az igazságkereső e keveréke, I. Ernő felett már sokan gondolkodtak Bécsben, hogy őrült-e vagy gonosztevő. A rendőrség is. A bíróságok is. Ha én egy nagy vállalat elnöke lennék Amerikában, feltétlenül alkalmaznám: *propaganda-főnöknek.*

Hans Habe

Fordulat a Lühnsdorf-ügyben

Az összes hátralevő nyomozati teendőket áttették a rendőrségre

— A Reggeli Ujság tudósitójától. —

Érdekes fordulat állott be szombaton délben a Lühnsdorf-féle katonai szállitási botrány ügyében. Tudvalevően a nyomozás sulypontja a katonai hatóságokra esett és a főkapitányság esetről esetre felső utasitás alapján nyomozott. Amikor a katonai hatóságok a Lühnsdorf féle visszaélések sorozatát kipattantották és nagy eréllyel tették meg a szükséges intézkedéseket a visszaéléseket elkövető személyek ellen, a rendőrség utasitást kapott, hogy polgári személyek ellen vezesse le a nyomozást. Igy többek között Lühnsdorf Ferencet a detektivek állitották elő a rendőrségen és ugyancsak detektivek tartottak a lakásán házkutatást. Ezenkivül a rendőri nyomozás egyéb részletkérdésekre is kiterjeszkedett, különféle iratokat, könyveket vizsgáltak felül és a nyomozás eredményéről jelentést tettek a katonai hatóságoknak.

Szombaton délben a főkapitányság értesitést kapott, hogy a Lühnsdorf-féle szállitási panama ügyében az összes még hátralevő nyomozati teendők átvételére készüljön fel, mert az illetékes katonai hatóságok ugy a polgári, mint a katonai személyekre vonatkozó nyomozási feladatot a rendőrségre bizzák.

A katonai hatóságoknak ugyanis kevésbé van prakszisuk az ilyen szövevényes intelektuális bünesetekmény részleteinek kibogozására, viszont a rendőrség intellektuális osztálya kétségtelenül tökéletes felkészültséggel képes a szállitási panama még kideritetlen részleteit gyors tempóban a katonai hatóságok elé juttatni.

A nyomozás szálai tehát most már a főkapitányságon futnak majd össze, de természetesen a legkisebb mozzanatról is azonnal jelentést tesznek a katonai hatóságoknak. Intézkedés történt a rendőrségen, hogy az intellektuális osztály több referens tisztviselője azonnal belekapcsolódjék a nyomozás munkájába és teljes mértékben álljon a katonaság rendelkezésére. A katonai hatóságok álláspontja ebben az ügyben az, hogy kiméret nélkül a legnagyobb eréllyel vizsgálják felül az összes Lühnsdorf-féle szállitásokat és már a legkisebb szabálytalanságok esetén ugy a katonai, mint a polgári személyek ellen haladéktalanul inditsák meg az eljárást.

Szakorvosi rendelő vér- és nemibetegek részére. **Ezüst Salvarsan-oltást** Budapest, VII, Rákóczi-ut 32. I. 1. Rokussal szemben. — Rendel egész nap.

MAGYAR LÉGIFORGALMI RT.
NYÁRI MENETREND
érvényes augusztus 31-ig.

6.40	17.00 ind.	BUDAPEST	érk.	9.45	18.35
8.20	18.40 érk.	WIEN	ind.	8.15	17.05

Vasárnapokon az alábbi menetrend érvényes:

6.40 ind.	BUDAPEST	érk.	16.50
8.20 érk.	WIEN	ind.	9.00
8.00 ind.	BUDAPEST	érk.	16.50
9.19 érk.	PÉCS	ind.	15.40
9.20 ind.	PÉCS	érk.	15.30
9.40 érk.	KAPOSVÁR	ind.	15.10

Naponként, vasárnap kivételével.

Az autók indulnak: Budapesten a Vadászkürt szállótól, 50, Wienben a Bristoltól 40, Pécsett a Tauszbanktól 20, Kaposváron a Somogym. Takaréktól 25 perccel a repülőgép indulása előtt.

Felvilágositás és jegyváltás: Magyar Légiforgalmi RT. IV., Váci-utca 1. Tel. 808—88. Központi Menetjegyiroda és az összes fiókok. Wienben, Luftreisebureau, Kärntnerring 5. Tel. R. 28196.

LEVELET ÉS CSOMAGJAIT KÜLDJE LÉGIPOSTÁN.

Dijszabásért forduljon szállitási osztályunkhoz. Aut. 808—89.

károly körút 10 sz. üzletében még kaphatók:

Koverkot köpenykelmék	140 cm. szélesek	P 4.50
Tiszta gyapju Tweed	140 cm. széles	P 3.80
Crepe Saten	jó minőségek, sok színben	P 9.80
Mintázott Crepe Georgette	tiszta selyem minőségek	P 8.80
Mintázott Crepe de Chine	legujabb minták, tiszta selyem	P 6.80
Egyszinü Georgette	egész nehéz, finom min.	P 6.50
Crepe de Chine	tiszta selyem minőség, divatszinek	P 5.—
Köpenyselymek	fekete, drapp és szürke szinben, 100 cm. szélesek	P 7.80
Santung-selyem	sok szinben	P 2.90
Mintázott fulárdselymek	bájos minták P 4.80,	2.90
Müselym brokátbélések	140 cm. szélesek	P 2.95
Kamgarn öltönykelmék	kiváló minőségek, 140 cm. szélesek	P 9.—
Kamgarn öltönykelmék	sötétkék és fekete szinben	P 12.50
Eredeti angol férfi kamgarn-kelmék	a legdivatosabb szinek és minták	P 14.80
Férfi vászonnadrág	fehér és drapp szinben	P 8.50
Crepella	női ruhakelme, tiszta gyapju minőség	P 3.20
Trikóselyem	140 cm. széles, sok divatszinben	P 1.50
Magánkötő nyakkendők		P —.40
Mosóselymek	gyönyörü minták	P —.98
Francia gyapjudelének	legujabb minták	P 1.90
Buret öltönyvászon	kiváló minőség	P 1.45
Svájci grenadin	fehér szinben, 110 cm. széles	P 1.45
Divatgrenadinok	legszebb minták, 95 cm. széles	P 1.25
Frottirkelmék	140 cm. széles, nehéz minőségek	P 8.50
Mintázott marokén	kiváló minőség, jól mosható	P 1.25
Ruhavászonkülönlegesség	minden szinben	P 1.38
Virágos butorvásznak	szintartók, jól mosható minőségek	P 1.20
Hansuk batiszt	fehérneműre, világoskék és écrü szinben	P —.80
Jól mosható delének	gyönyörü mintákban	P —.78
Fenyves-kelengyesifón és pamutvászon		P 1.25
Batisztsifón	kiváló kelengye minőség	P 1.80
Lepedőkülönlegesség	140 cm. széles méterje P 2.25 és	1.95
Valódi lenlepedővászon	150 cm. széles, méterje	P 3.95
Frottirtörülközők	kitünő minőség, csak most	P 1.95
Finom oxford	legujabb minták, férfiingekre	P 1.95
Női köpenyek	gyönyörü kelmékből, csak most	P 19.—
Jumper-ruha	tiszta gyapju divatkelmékből	P 13.80
Mosóselyem női ruhák	divatos minták, rendkivül jutányos	P 9.50
Női ruhák, kimonók és pongyolák mosókelmékből		P 3.90
Leánykaruhák mintázott cérnagrenadinból		P —.98
6 drb gyermekzsebkendő		P 1.—
Női tennisz-pullover		P 3.75
Női nadrág	trikóselyemből	P 1.35
Női nadrág	csikos, milánes selyemből	P 1.80
Női cérnakesztyük	szép tavaszi szinekben	P 1.25
Női mosóbőrkesztyü	fehér vagy sárga szinben	P 5.90
Női valódi őzbőrkesztyük		P 8.80
Gyermek flórzokni	fehér, szines széllel, párja	P —.35

Már csak 0-ás és 1-es számok vannak.

*

Mintákat készséggel küldünk.

*

Rendelésnél okvetlen kell pótmintát is választani, mert a készletek rohamosan fogynak!

*

Postán utánvéttel bérmentve szállitunk.

Dréhr Imre a mai sajnálatos vereség után a magyar futballsport megreformálásáról nyilatkozott a Reggeli Ujság munkatársának

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

A Gellért-szállóban éjjel 12 órakor még együtt vannak a futballisták és az automobiltura résztvevői. Az autósok bankettjén Mario Arlotta budapesti olasz követ ül az asztalfőn, mellette Lobmayer Jenő, jobbján Lassona olasz gyarmatügyi államtitkárral, aki az olasz futballistákkal jött Budapestre. A mecces eredményéről beszél.

— Egy pillanaton mulott csupán a mecces sorsa. Egy pszichikai momentum után frontba került az olasz csapat, amelynek öt játékosa brillirozott és ugyszólván nem is a földön, hanem a levegőben játszott a labdával.

A szomszédos teremben, a Gellért-szálló márványtermében ülnek a magyar futballista-vezérek az olaszokkal együtt. Dréhr Imre államtitkár vezeti a diskurzust, frakkban ül az asztalnál, frakkja telve van kitüntetésekkel. Körülötte a magyar futballsport vezérei, félig kiivott feketekávés csészék és borospoharak mellett, szemmelláthatóan lehorgasztott fejjel ülnek.

— Hogy történhetett a mai nagy vereség? — kérdezték az államtitkárt.

Dréhr Imre a következőkben válaszolt:

— Az első félidő 1:0 eredménnyel végződött és a második félidőben ugylátszik a magyar csapat elvesztette az önbizalmát, és az a gyilkos tempó, amelyet az első félidőben diktáltunk — hiszen az első félidőben 9:0 volt a kornerarány, a mi javunkra, — leiohadt. A kornerarányszám bizonyitja, milyen irtózatos tempóval dolgoztunk és ez a gyors tempó kifullasztotta a magyar fiukat.

— Az első félidőnek pszihikai hatása és az 1:0-lás eredmény a magyar csapatot kitartásában és lelkesedésében megbénitotta. Ekkor történt Titkossa la baleset — térdszakadást kapott, amit a kormányzó ur és a miniszterelnök ur érdeklődésére azonnal jelentettek a ment;orvosok. Ez a magyar csapatnak teljes összeroppanására vezetett, lelkileg és fizikailag összeomlott a magyar csapat a második félidő 15-ik percében.

— Kétségtelenül megállapitható tény, hogy ennek a katasztrofális kimenetelü mérkőzésnek az okait azokban a momentumokban kell keresni, amelyekről már több izben szólottam, ugy a magyar futbalvezérek, mint a magyar közvélemény előtt. Éppen a mai olasz mérkőzés volt az, amelyre tekintettel voltam és voltunk munkatársaimmal együtt. A magyar futballsportnak a reformját az olasz mérkőzés után következő időre halasztottuk.

— Nem szeretném azt, ha ez a mai eredmény akár a futballsport vezetőinek, akár a magyar játékosoknak elvenné a kedvét és megbénitaná munkaerejét, hanem elvárom tőlük azt, hogy ez a vereség mindannyiunkat eggyé kovácsoljon és megszüntesse a széthuzást, a pártoskodást és a személyi ellentéteket.

— Mindenesetre már ma este intézkedtem aziránt, hogy nemcsak az Országos Szövetség elnöki tanácsa, de az összes magyar futballvezérek közös konferenciára üljenek össze, amelyen döntenünk kell a magyar futball jövőjét illetően.

— Nem kivánok ezuttal kritikát mondani, mert ezzel csak a széthuzást segiteném elő. Öt esztendős elnökségem alatt, ha zenitjére jutott a futballsport, ugylátszik, hogy ma a mélységbe zuhant.

Amikor kifelé jöttünk a Gellért-szállóból Karafiáth Jenő a szálló halljában beszélgetett. Tőle is megkérdeztük, hogy mit szól az olasz—magyar mérkőzéshez.

— Várom a mielőbbi revansot, — volt a bizakodó válasz.

(o. j.)

Pillanatképek a kutyaderbyről

Kutyaszépségverseny a Tenyészállatvásáron

— *A Reggeli Ujság tudósitójától* —

Délután négy óra. A lokomativfüttyökbe belebelehasit a kutyacsaholás. A kőbányai Tenyészállatvásár nagy fedett csarnokában most dől el, melyik az ország legszebb kutyája. Páitlikás, kék, fehér, nemzetiszin-szallagos, barna, fekete, tarka kutyusoat vezetnek a boldog dijazottak. A bejáratnál, ahol a legnagyobb a sürgés, pipás nógrádi gazda álldogál és olyan büszkén veregeti a puli nyakát.

— *Mit nyert ez a kutyus bátyám?*

— Az e? Majd a fiam ... az tudja kérem, mert én *Nógrádból* jöttem a pulival. e tudoDm, hogy nyert a *kicsi.*

A fedett csarnokból éktelen zaj harsog, mintha ezer hangszórón szaxofonok sikkongnának egyszerre. Sivitás, huppogás, kattogás viharzik pokoli erővel.

Több, mint száz, különféle fajtáju, nemes, fajtiszta kutyát vonultatott föl a *Kutyatenyésztők Egyesülete.*

Az első terem a komondoroké. Mély, torokhangon harsognak. Egyik-másik fölött kiirva: *Hrapós!* a

Egy szobrásznő egész közelről mintáz egy gyönyörü, hatalmas hangu, hatalmas bundáju komondort, amely a *Gróf Pongrácz-dij diszes ezüsttálcáját nyerte.*

A táskáját és a gittet egy másik kutya nyalogatja. Szomjas. A gazdája már elment a dijért, mert már a dijkiosztás folyik az egyik sátorban. Rengeteg dij került kiosztásra. *Serlegek, plakettek, ezüsttálcák, ezüst cigarettatárcák, képek, szobrok* hevernek itt tarka összevisszaságban és a nyertesek elismervényt szorongatva várják, hogy rájuk kerüljön a sor.

Az Országos Magyar *Rendőrkutyatenyésztő Egyesület,* gyönyörü farkaskutyái, doggjai, az *Országos Vizsla-klubb* karcsu *sztárjai,* A Magyar *Dobbermannosok* pályázói, melyek közül *«Majorboszorka»* egy gyönyörü barna szuka lett az első az egész kiállitáson. Nyerte a «győztes. cimet. Ugyancsak ennek a csoportnak asztalán áll a *Révayi-dij* gyönyörü serlege.

Mikor elhagyjuk a kutya vissongástól harsogó csarnokot, találkozunk a nógrádi atyafival. Már messziről integet egy szoborral. — *Ehun ezt nyerte a pulil* Ezt a broz-micsodát, a viháncoló kutyust ölébe veszi és elindul a villamos megálló felé ...

A népes mezőnyben már csak egy-két pántlikás kutya lógatja a fejét álmosan, fáradtan a szokatlan izgalomtól ...

S. B.

A nyertesek névsora:

Az Országos Magyar Rendőrkutya Egyesület rendőrkutya vizsgát és kiállitást rendezett az országos kutyakiállitás keretében. A rendőrkutyafővizsgán első lett: *Vass* Károly *Nero-Vass* nevü német juhászkutyája, amely a földmüvelésügyi miniszter és a belügyminiszter tiszteletdiját érdemelte ki. Második *Barall* Auguszta *Adonis-Lupus* német juhászkutyája, kapta *Haggenmacher* Ottóné *tiszteletdiját.* Harmadik lett: dr. *Kubinyi* Géza rendőrtanácsos *Nádor-Árkád* dobbermannja, amely ifj. K. *Walter* Ernő tiszteletdiját nyerte.

A bevezetővizsgán első lett *Buzás József Hexe-Marosi* német juhászkutyája, amely az *OMGE* diját kapta. Második *Hidegh* Sándor rendőrfőtörzsőrmester *Boby-Vig* német juhászkutyája, ameyl *Both* Jenő tiszteletdiját nyerte. A nevelési vizsgán első lett *Pethő* Pál dobermannja, második: dr. *Kotoff* Olivér detektiv dobermanja, harmadik *Kucsera* Mihály rendőrtörzsőrmester dobermannja, negyedik *Roth* Jenő dobermannja.

SCITOVSZKY TIBOR
(LÁSZLÓ FÜLÖP FESTMÉNYE)

SCITOVSZKY TIBOR,
a Hitelbank elnöke, aki a nagy államkölcsön érdekében folytatott tárgyalásokat Londonban s szombaton tért haza.

A villám sötétségbe boritott egy olasz várost

Róma, május 11.

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

Szicilianóban a vihar igen jelentős károkat okozott. *A villamos erőmübe belecsapott a villám, ugyhogy az áramszolgáltatás megszünt és az egész városra sötétség borult.*

Egy másik villámcsapás elpusztitotta a XVI. században épült Szent Máté-templom tetőzetét, homlokzatát és hajóját.

Stegmann halálos bukása a königssali tréningen

Stegmann, a hires német motorversenyző, aki a legutóbbi magyarországi szerepléskor is feltünést keltett és rámenő, impozáns stilusban nyerte a *Grande Prix*-et, csütörtökön a Königssal melletti versenypályán tréning közben bukott, fejjel nekiesett a kilométerkőnek, koponyaalapi törést és sulyos belső sérüléseket szenvedett. Bár azonnal kórházba szállitották, nem lehetett rajta segiteni, pár óra mulva kiszenvedett.

A kőbányai evangélikus templom alapkőletétele

Vasárnap délben helyezték el a kőbányai uj evangélikus templom alapkövét, amelyen *Tolnay* Kornél ny. MÁV. elnökigazgató, egyházfelügyelő fogadta a megjelent előkelőségeket. Az alapkőletételt *Raffay* Sándor püspök végezte, aki avató prédikációjában a béke hajlékának nevezte az uj templomot s megtette a jelképes kalapácsütéseket. A főváros nevében *Lamotte* Károly vett részt az ünnepségen.

TAVASZTOL ŐSZIG Bata CIPŐ

Dr. KAJDACSY szakorvos
VIII. József-körut 2. sz. rendel 10-4 és 7-8-ig férfi- és női betegeknek

Kosztpénzeket kedvező kamatozás mellett elso adok
Faradi Balogh Constantin bankuzlete. Fennáll 40 év óta.
Budapest, VIII, Baross-u. 22. Telefon: József 355-75

A Népszövetségi delegátusok már együtt vannak Genfben

Hétfőn kezdődik a Népszövetség tanácskozása

Genf, május 11.

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

Az ujszövetségi delegátusok teljes számmal együtt vannak Genfben. Vasárnap délelőtt megérkezett a német delegáció Curtius dr. német birodalmi külügyminiszterrel az élén. A német delegációt a pályaudvaron *Dufour* alállamtitkár és *Volkers* főkonzul fogadta. A német küldöttség vonatán érkezett érkezeti ide *Salm* is, Danzig szenátusi elnöke. Ugyan csak vasárnap jött meg *Briand* külügyminiszter is, akit *Léger* kabinetfőnök kisért.

Ugyanezzel a vonattal érkezett Genfbe *Zaleski* lengyel külügyminiszter, aki előzőleg néhány napot Párizsban töltött. A késő éjjeli órákban futott be *Grandi* olasz külügyi államtitkár vonata. *Henderson* angol külügyminiszter már szombaton Genfben tartózkodott.

Párizsi jelentés szerint *Hiesch* párizsi német nagykövet *Briand* elutazása előtt hosszabb megbeszélést folytatott a francia külügyminiszterrel a rajnavidéki harmadik zóna kiürítése kérdésében.

A nagykövet kérte, hogy a francia kormány tegyen megfelelő intézkedéseket, ugyhogy a kiürités — a mult év nyarán Hágában létrejött megállapodáshoz képest — legkésőbb junius 30-áig tényleg befejeződhessék.

A *Temps* vezércikkben foglalkozik a népszövetségi tanács hétfőn megnyiló ülésszakával.

A lap szerint a tanácsülés alkalmából folytatandó bizalmas megbeszélések közül különösen Briand, Grandi és Henderson tárgyalásai tarthatnak számot érdeklődésre.

A lap azt hiszi, hogy a három államférfiu csupán általános természetü eszmecserére szoritkozik Genfben. A jelen pillanatban az a fő, hogy számot vessenek, milyen módon lehetne a tengerészeti problémát gyakorlatilag megoldani és hogy őrködjenek Franciaország és Olaszország bizalmas viszonyának megóvásán, amelyet a fasiszta sajtó bizonyos problémái előbb-utóbb megzavarással fenyegetnek.

Óriási botránnyá dagadt Dvorák alezredes-orvos katonaszabaditási bünügye

Elmarcdt Dvorák „Ballada a gyilkos nőről' cimü darabjának előadása

Prága, május 11.

— *A Reggeli Ujság tudósitójától.* —

A katonaszabaditási visszaélések miatt letartóztatott Dvorak alezredes-orvos és ismert iró ügye óriási feltünést kelt Prágában. A vizsgálat megállapitotta, hogy a sorozóbizottság aktái közül igen sok olyan irat eltünt, amelyek a Dvorak által végzett sorozó orvosi munkálatokról tanuskodnak.

Petak őrnagyon kivül sulyosan terhelő adatok merültek fel három másik tiszttel szemben is.

A vizsgálat eddigi adatai szerint Dvorak megfelelő honorárium ellenében mintegy 40 hadkötelest mentett fel szabályellenesen a katonai kötelezettség alól. Ezek a hadkötelesek tulnyomórészt csehek voltak.

A botrányos ügy akként pattant ki, hogy egy nappal sorozása előtt egy prágai kalapgyárosnak a fia megjelent Dvorak lakásán és hátrahagyta nála névjegyét 5000 koronával. Amikor azután ennek ellenére a sorozóbizottság alkalmasnak mondotta ki, a fiatalember megvesztegetés büntette miatt megtette a följelentést Dvorak ellen. Az alezredes-orvos a legmagasabb rangu katonatiszt, akit eddig a prágai hadosztálybiróság fogházába szállitottak.

Az egyik prágai szinházban a legközelebbi napokban kellett volna bemutatni Dvoraknak egy szinmüvét, amelynek cime: „Ballada a gyilkos nőről». A darab előadásának készületeit Dvorak botrányának kipattanása után nyomban beszüntették.

A bünügybe politikusok, bankárok, bányatulajdonosok és kereskedők is bele vannak keverve.

Arcráncait
megszünteti a patikában kapható amerikai
HERO-SKIN
Főraktár: KOZMOCHEMIA RT. Budapest, Hermina-ut 8

MAHATMA GHANDI.
A felső körben Ghandi londoni diák korában, az alsó körben Lord Irwing, India vicekirálya, akinek parancsára Ghandit letartóztatták.